

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด

โดย

เรวัต แสงสุริยงค์

- 9 ส.ค. 2552

BK ๐๐4448๐

เริ่มบริการ

25 1555

ภาควิชาสังคมวิทยา

- 3 ส.ย. 2552

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

พ. ศ. 2542

ISBN 974-573-855-7

คำนำ

เป็นเวลานานมาแล้วที่มนุษย์ต้องมีกิจกรรมและการกระทำต่อกันทั้งภายในสังคมและระหว่างสังคม โดยเฉพาะหลังเกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรม สังคมมนุษย์ทั่วโลกเริ่มมีการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น ประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านการผลิตเริ่มแสวงหาแหล่งทรัพยากรที่สมบูรณ์ และนำเอาเทคโนโลยีการผลิตเข้าไปเผยแพร่และผลิตสินค้าออกจำหน่ายทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ความต้องการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมของประเทศไทยเริ่มรุนแรงขึ้นตามกระแสการพัฒนาอุตสาหกรรมของโลก โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็น โครงการหนึ่งที่รัฐต้องการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมเพื่อนำไปสู่การยกฐานะของประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยมีนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดเป็นนิคมอุตสาหกรรมนำร่องและรองรับการขยายตัวภาคอุตสาหกรรมของประเทศจากส่วนกลาง

เนื่องจากประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตเทคโนโลยีสำหรับทำการพัฒนาอุตสาหกรรมได้ ดังนั้นเมื่อต้องการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม รัฐจึงทำการสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมมือกับประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมนำเอาเทคโนโลยีการผลิตเข้ามาใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรม นอกจากต้องนำเข้าเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นเครื่องจักรแล้ว การติดตั้งการใช้ และการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีต้องใช้เวลาของผู้ผลิตเข้ามาทำการติดตั้ง ควบคุม และถ่ายทอดความรู้ ผลกระทบต่อเนื่องจากเหตุดังกล่าวทำให้มีชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาทำงานอยู่ในภาคอุตสาหกรรมของไทยเป็นจำนวนมาก

การเดินทางเข้ามาของชาวต่างชาติไม่เพียงแต่นำเอาความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตเข้ามาเท่านั้น แต่มรดกทางด้านวัฒนธรรมจากสังคมที่เขาเกิด ได้ติดตัวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาทำงานเข้ามาในสังคมไทยตามมาด้วย เมื่อชาวต่างชาติต้องเข้ามาดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมไทย คนไทยควรที่จะเรียนรู้ว่าชาวต่างชาติมีวิถีชีวิตอย่างไร รับและถ่ายทอดวัฒนธรรมซึ่งกันและกันอย่างไร ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ในการทางวิชาการแล้วยังสามารถที่จะทำเอาความรู้ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันได้อีกทางหนึ่ง

ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เห็นว่า การศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด น่าจะสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวต่างชาติได้ส่วนหนึ่ง และนำความรู้ที่ได้ทำการเผยแพร่ให้กับผู้สนใจ

เรวัต แสงสุริยงค์

5 มีนาคม 2542

บทคัดย่อ

เรวัต แสงสุริยงค์ : การศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด
(A Study of Lifestyle of Foreigners in Laem Chabang and Map Ta Put Industrial Estates) 94 หน้า
ISBN 974-573-855-7

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ ผลการวิจัยพบว่า :-

ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตคล้ายคลึงกัน คือเป็นผู้ที่สมรสแล้ว มีที่พักอาศัยเป็นคอนโด/อพาร์ทเมนต์/โรงแรม มีเพื่อนบ้านเป็นคนต่างเชื้อชาติ ทักทายกับเพื่อนบ้านเป็นบางครั้ง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระดับปานกลางถึงระดับดี มีข้อมูลเล็กน้อยในการปฏิบัติคนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ

ด้านการทำงาน ส่วนใหญ่ทำงานเป็นผู้บริหาร/ผู้จัดการ รองลงมาเป็นวิศวกร และมีชั่วโมงทำงานในหนึ่งสัปดาห์ไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง

ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่นิยมซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวันจากร้านซูเปอร์มาเก็ตใกล้บ้าน ใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬา เมื่อมีเวลาว่างนิยมไปท่องเที่ยวหรือพักผ่อนที่ภาคเหนือ และได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากภาวะเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันเช่นกัน

ด้านการสื่อสาร ส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน พูดภาษาไทยได้เล็กน้อย ไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ มีการติดตามข่าวและสถานการณ์ของประเทศตนเองจากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ และติดต่อกับครอบครัวที่อยู่ต่างประเทศโดยใช้โทรศัพท์

ด้านการเผยแพร่และรับวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เคยทำการเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติของตนให้กับเพื่อนร่วมงาน มีการรับประทานอาหารไทยบ่อยครั้ง เคยเข้าร่วมงานมงคลและงานอมงคลของไทย แต่ไม่เคยทำบุญหรือตักบาตรแบบชาวพุทธ และไม่เคยแต่งชุดไทย

ด้านการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย ส่วนใหญ่ปรับตัวเข้ากับสังคมไทยระดับปานกลาง มีความประทับใจต่อประชาชนมากที่สุด มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทยอยู่ในระดับทุติยภูมิ สนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง และต้องการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมและประชาชนมากเป็นอันดับ 1

ด้านการลงทุนและอาศัยอยู่ในประเทศไทย ส่วนใหญ่ไม่มีแผนการที่จะลงทุนหรือทำธุรกิจด้วยตนเองในประเทศไทย มีอุปสรรคในการลงทุนด้านกฎหมาย และไม่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย

ด้านการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตกและชาวตะวันออกในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยคือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยมีปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย และความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยทำให้ชาวต่างชาติปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น

Abstract

Rewat Sangsuriyong : A Study of Lifestyle of Foreigners in Laem Chabang and Map Ta Put Industrial Estates. 94 pp. ISBN 974-573-855-7

The purpose of this study was to examine the lifestyle of foreigners in the Laem Chabang and Map Ta Put industrial estates and to analyze the factors affecting their adaptation to Thai culture. The study found that:

Most of the foreigners in the Laem Chabang and Map Ta Put industrial estates have a similar lifestyle. Most are married and live in condominiums/apartments/hotels. Their neighbors are other foreigners with whom they have a casual acquaintance. They have a moderate to high standard of personal safety and security. They have limited knowledge of what action to take in the event of an accident or an emergency.

Most commonly, the foreigners work as administrators/managers, followed by engineers. On average, they work at least 48 hours/week.

Most purchase everyday consumer goods and other essential items at nearby supermarkets. Their free time is spent on sports. They enjoy traveling in the North and South of Thailand and have also been impacted by the current economic crisis affecting the country.

At work, most of the foreigners communicate in English. Most speak only a minimal amount of Thai, and they neither read nor write Thai. They keep abreast of what is happening in their own countries by watching television and reading newspapers. They keep in touch with their families at home by telephone.

Most of the foreigners have shared their own customs and culture with their colleagues. They frequently eat Thai food. They have attended Thai ceremonies (weddings, birthdays, funerals, etc.), but they have never made merit or offered alms to Buddhist monks. They have never worn traditional Thai dress.

Most have adjusted moderately well to Thai society. They are particularly impressed by Thai people and have relatively good working relations with their Thai colleagues. They have moderate interest in events occurring in Thailand, and their top priority is to better understand Thai culture and Thai people.

Most of the foreigners have no plans to invest or begin their own business in Thailand, citing legal obstacles to investing. They do not intend to purchase a home in Thailand.

At the Laem Chabang and Map Ta Put industrial estates, foreigners from Western countries and those from Eastern countries are not significantly different in their adaptation to Thai culture. The primary factor affecting their adaptation is the length of time they have spent in country. Other important factors include their relations with Thai colleagues and their interest in local events.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฅ
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
แนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
-วิถีชีวิต	3
-ความสัมพันธ์ระยะไกลของสมาชิกในครอบครัว	5
-การผสมผสานทางวัฒนธรรม	7
-การขัดเกลาทางสังคม	12
สมมุติฐานการวิจัย	13
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	14
2 ระเบียบวิธีการวิจัยและลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	
ระเบียบวิธีวิจัย	15
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	20
3 ผลการศึกษา	
-วิถีชีวิต	25
-การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย	41
-การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย	45

	หน้า
บทที่	
-ความต้องการตั้งถิ่นฐานและลงทุนในประเทศไทย	52
-วิเคราะห์การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ	54
4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	58
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	
-แบบสอบถามภาษาอังกฤษ	68
-แบบสอบถามภาษาจีน	71
-แบบสอบถามภาษาญี่ปุ่น	74
-สรุปผลการวิจัยภาษาไทย	77
-สรุปผลการวิจัยภาษาอังกฤษ	78
-สรุปผลการวิจัยภาษาจีน	79
-สรุปผลการวิจัยภาษาญี่ปุ่น	80

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงรายชื่อโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จำนวนชาวต่างชาติที่ทำการแจกแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	16
2.2 แสดงรายชื่อโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จำนวนชาวต่างชาติที่ทำการแจกแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	17
2.3 แสดงจำนวนตัวอย่างที่เก็บข้อมูลและการได้รับข้อมูลกลับคืน	20
2.4 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามเพศ	21
2.5 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามประเทศ	22
2.6 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามภูมิภาคของประเทศ	23
2.7 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย	23
2.8 ระยะเวลาเฉลี่ยของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย จำแนกตามภูมิภาคของประเทศ	24
3.1 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามสถานภาพสมรส	25
3.2 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามประเภทที่อยู่อาศัย	26
3.3 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามประเภทเพื่อนบ้าน	26
3.4 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการทักทายกับเพื่อนบ้าน	27
3.5 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	28
3.6 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำแนกตามประเภทเพื่อนบ้าน	28
3.7 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำแนกตามการทักทายกับเพื่อนบ้าน	29
3.8 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำแนกตามการทักประเภทที่อยู่อาศัย	29
3.9 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามชั่วโมงทำงานในหนึ่งสัปดาห์	30
3.10 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามลักษณะการทำงาน	31

ตารางที่	หน้า
3.11 ชั่วโมงเฉลี่ยในการทำงานในหนึ่งสัปดาห์ของชาวต่างชาติ จำแนกตามลักษณะการทำงาน	31
3.12 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน	32
3.13 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามสถานที่ที่นิยมซื้อเครื่องอุปโภค และบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน	33
3.14 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการใช้เวลาว่าง	34
3.15 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามผลกระทบทางเศรษฐกิจ	35
3.16 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการมีข้อมูลแนะนำการปฏิบัติตน เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ	35
3.17 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับ ระดับของการมีข้อมูลสำหรับปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ	36
3.18 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามภาษาที่ใช้ในการทำงาน	36
3.19 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาไทยในการทำงานกับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ ในประเทศไทย	37
3.20 ร้อยละของชาวต่างชาติและภูมิภาคของประเทศ จำแนกตามวิธีการติดตามข่าวและสถานการณ์ของประเทศตนเอง	38
3.21 ร้อยละของชาวต่างชาติและภูมิภาคของประเทศ จำแนกตามวิธีการติดต่อกับครอบครัวที่อยู่ต่างประเทศ	38
3.22 จำนวนครั้งเฉลี่ยในการเดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัวของชาวต่างชาติ	39
3.23 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับ การเดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัว	39
3.24 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติ	40
3.25 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสามารถในการพูดภาษาไทย	41
3.26 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสามารถในการอ่านภาษาไทย	41
3.27 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสามารถในการเขียนภาษาไทย	42
3.28 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการรับประทานอาหารไทย	42
3.29 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการเข้าร่วมงานมงคลหรือ งานอวมงคลของไทย	43

ตารางที่	หน้า
3.30 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการทำบุญหรือศกบาตรแบบชาวพุทธ	43
3.31 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการแต่งชุดไทย	44
3.32 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามสิ่งที่ประทับใจในสังคมไทย	45
3.33 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีสิ่งที่ประทับใจในสังคมไทย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย	46
3.34 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีสิ่งที่ประทับใจในสังคมไทยและ อาศัยอยู่ในประเทศไทย 3 ปีและมากกว่า จำแนกตามความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน	46
3.35 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามภูมิภาคที่ชอบไปท่องเที่ยวหรือ พักผ่อนเมื่อมีเวลาว่าง	47
3.36 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามรูปแบบความสัมพันธ์กับ เพื่อนร่วมงานคนไทย	48
3.37 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสนใจในข่าวสารและ สถานการณ์ของประเทศไทย	49
3.38 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับ ความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย	49
3.39 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสนใจในการเรียนรู้เกี่ยวกับ ประเทศไทย	50
3.40 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย	51
3.41 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับ การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย	51
3.42 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยใน ประเทศไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย	52
3.43 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการมีแผนการที่จะลงทุนหรือ ทำธุรกิจด้วยตนเองในประเทศไทย	52
3.44 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามอุปสรรคที่สำคัญของชาวต่างชาติใน การลงทุนในประเทศไทย	53

ตารางที่	หน้า
3.45 คะแนนของค่าตัวแปรสำหรับสร้างตัวแปรการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ของชาวต่างชาติ	54
3.46 ปรับค่าของตัวแปรที่คาดว่าน่าจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ของชาวต่างชาติที่ให้เป็นตัวแปรทูน (Dummy Variable) มีค่าระดับช่วงมาตรา	55
3.47 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ จำแนกตามภูมิภาคของชาวต่างชาติ	56
3.48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ความ สัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย และความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของ ประเทศไทย กับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย จำแนกตามนิคมอุตสาหกรรม	56
3.49 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อพยากรณ์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ การปฏิบัติวัฒนธรรมไทย	57

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	13
2	แสดงรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูล	19
3	แสดงการแจกแจงของกลุ่มตัวอย่าง	21

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงของสังคมต่าง ๆ ทั้งหลายในโลกปรากฏชัดมากในระยะ 50 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มาจนถึงปัจจุบัน เพราะนับแต่ระยะนั้นมาโลกทั้งโลกมีการติดต่อสัมพันธ์กันทั่วถึงอย่างกว้างขวาง และวิทยาศาสตร์ประยุกต์วิทยาและอุตสาหกรรมก็มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าอย่างรวดเร็วยิ่งกว่าสมัยใด ๆ ที่แล้วมาในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์และประดิษฐกรรมใหม่ ๆ จากประเทศอุตสาหกรรมไปสู่ประเทศด้อยพัฒนา ทั้งที่เป็นอาณานิคมของตนและที่ไม่เป็น ทำให้บางส่วนของประเทศด้อยพัฒนาเหล่านั้น โดยเฉพาะใน ส่วนที่เป็นเมืองที่อยู่อาศัยของชนชั้นปกครองและที่มีระดับการศึกษาและเศรษฐกิจสูงกว่าประชาชนทั่วไปของประเทศ ได้รับแบบอย่างวัตถุ วิธีการและความคิดความเชื่อจากประเทศที่พัฒนา นำเอาความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมมาใช้แทนสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชนบทธรรมเนียมประเพณีเดิม (พิทยา สายหู 2524 : 212-213)

จากการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกที่มีการวางแผนและปฏิบัติการอย่างจริงจัง มาตั้งแต่ต้นปี 2524 ทำให้พื้นที่แถบนี้เป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมแห่งใหม่ โดยแบ่งเขตพัฒนาออกเป็น 2 เขต คือ

(1) พื้นที่บริเวณมาบตาพุดจังหวัดระยอง เนื้อที่ประมาณ 20,000 ไร่ กำหนดให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมทันสมัย และเป็นแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่มีการนำวัตถุดิบเข้าและส่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเพื่อการส่งออก โดยตั้งอยู่ใกล้ท่าเรือน้ำลึก คือ โรงแยกก๊าซ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมปุ๋ยเคมี

(2) พื้นที่บริเวณแหลมฉบัง เนื้อที่ประมาณ 10,000 ไร่ กำหนดให้เป็นแหล่งที่ตั้งท่าเรือพาณิชย์และอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ไม่มีปัญหาด้านมลพิษ

แผนงานพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วยการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งรัฐเป็นผู้รับภาระหลัก และการลงทุนด้านอุตสาหกรรม โดยภาคเอกชน

ในส่วนของการลงทุนด้านอุตสาหกรรม ซึ่งภาคเอกชนเป็นผู้นำการลงทุนนั้นระบอบราชการได้ร่วมลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่บางโครงการที่มีความเหมาะสมและคุ้มค่าต่อการลงทุน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและเชิงพาณิชย์ เช่น อุตสาหกรรมปุ๋ยเคมี และอุตสาหกรรมปิโตรเคมี นอกจากอุตสาหกรรมดังกล่าวแล้ว มีนักลงทุนหลายรายทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ แสดงความประสงค์ ที่จะมาลงทุนด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาทั้งในบริเวณมาบตาพุดและแหลมฉบัง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก 2533 : 1-2)

เนื่องจากลักษณะของอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูงทำให้โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ต้องใช้แรงงานที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ ประกอบกับการที่รัฐมีการส่งเสริมให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุนและสร้างฐานการผลิตในประเทศไทย จึงทำให้ชาวต่างชาติทั้งจากประเทศทางตะวันตกและตะวันออกเข้ามาทำงานด้านอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก

การเข้ามาทำงานของชาวต่างชาติในสังคมไทย ทำให้คนไทยกับชาวต่างชาติต้องมีการติดต่อกัน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทั้งในหน้าที่การงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งทางตรงและทางอ้อม การที่คนไทยได้เรียนรู้หรือทราบถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวต่างชาติที่คนไทยมีการติดต่อหรือคบค้าสมาคมด้วย จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น และยังมีประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจที่จะทำให้ได้เห็นช่องทางในการลงทุนในกิจการด้านอุปโภคและบริโภคของคนไทยเพื่อบริการให้กับชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดีอีกประการหนึ่ง

การติดต่อกันของคนต่างชาติและต่างวัฒนธรรมกันย่อมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน แต่อย่างไรก็ตามในกระบวนการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม วัฒนธรรมหลักย่อมมีอิทธิพลมากกว่าวัฒนธรรมที่เข้ามาใหม่ที่ต้องปรับเปลี่ยนสถานภาพไปเป็นวัฒนธรรมย่อย ดังนั้นเมื่อชาวต่างชาติที่เข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมไทยก็ต้องทำการปรับตัวและรับเอาวัฒนธรรมไทยไปปฏิบัติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ในกระบวนการรับวัฒนธรรมใหม่ไปใช้นั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างที่จะช่วยสนับสนุนการรับเอาวัฒนธรรมใหม่ไปใช้ ซึ่งแต่ละปัจจัยจะมีอิทธิพลที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นหากเราได้ทำการศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด จะทำให้เราได้ทราบว่าชาวต่างชาติส่วนหนึ่งที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยจะมีการดำเนินชีวิตอย่างไร มีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด และมีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลทำให้ชาวต่างชาติปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีวิถีชีวิตอย่างไร
2. เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติที่

ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในหน่วยต่าง ๆ ภายในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ทราบถึงภาพรวมของวิถีชีวิตของชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด
2. ทำให้ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างวัฒนธรรม

แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิถีชีวิต (Lifestyles)

วิถีชีวิต คือ ลักษณะการดำรงชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มคนใดกลุ่มหนึ่ง (Jary and Jary 1995 : 370)

วิถีชีวิต คือ สิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำและทำจนเป็นนิสัยเช่น การแต่งกาย การกิน และรวมถึงรูปแบบของการกระทำที่ชอบแสดงออกในการพบปะสังสรรค์กับผู้อื่น (Rosengren 1994 : 212-213)

ดังนั้นวิถีชีวิตของคนเราจึงสามารถศึกษาได้จากสิ่งที่คนเราปฏิบัติเป็นประจำจากกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ครอบครัว
3. การทำงาน
4. การพักผ่อน
5. การอุปโภคและบริโภค

เนื่องจากนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง มีพื้นที่อยู่ในเขตเทศบาลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด มีพื้นที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จึงทำให้นิคมอุตสาหกรรมทั้ง 2 แห่งมีที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง ดังนั้นการดำเนินชีวิตของคน ที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมจึงมีวิถีชีวิตแบบเมือง ซึ่งเป็นสังคมที่ประชากรมีความต่างแบบ (Heterogeneity) ประชากรเป็นคนที่มีความรู้ มีความชำนาญ มีทั้งคนจนและคนรวย มีคนต่างชาติต่าง วัฒนธรรม และเป็นสังคมสมัยใหม่ (Palen 1987 : 137)

ถึงแม้ว่ามนุษย์จะมีวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม แต่ มนุษย์ทุกสังคมต่างก็อาศัยอยู่ในกลุ่มมนุษย์ด้วยกันและมีสภาพแวดล้อมบางอย่างที่เหมือนกัน ซึ่งจากการวิจัยเปรียบเทียบของนักมานุษยวิทยามีข้อมูลแสดงให้เห็นว่า มนุษย์ในแต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรม ร่วมกันและใกล้เคียงกันหลายวัฒนธรรม เช่น การทำอาหาร งานเลี้ยง งานศพ ดนตรี วิถีประชา กฎหมาย การแต่งงาน ระบบครอบครัว และการแบ่งงานระหว่างชายกับหญิง เป็นต้น (Popenoe 1993 : 68-69)

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของทุกสังคมมนุษย์ และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า

ครอบครัวเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นสากล (Cultural universals) และสามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวหน่วยกลาง (Nuclear family) คือ ครอบครัวขนาดเล็ก ประกอบด้วยสมาชิก 2 ชั่วคน ได้แก่ สามี ภรรยา และบุตรที่ยังไม่แต่งงาน ซึ่งบางครั้งอาจจะเรียกว่า ครอบครัวคู่สมรส (Conjugal family) เพราะเป็นครอบครัวที่มีฐานมาจากการสมรส ครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวหน่วยกลาง เป็นครอบครัวสมัยใหม่ที่จะต้องปรับวิถีชีวิตให้เข้ากับชุมชนอุตสาหกรรม (Greenblat 1981 : 321) ทั้งนี้เพราะลักษณะเศรษฐกิจ เช่น การประกอบอาชีพ ค่าครองชีพ รวมทั้งที่อยู่อาศัย เป็นสิ่งบังคับให้มีจำนวนสมาชิกของครอบครัวไม่มากนัก

2. ครอบครัวขยาย (Extended family) หรือครอบครัวร่วมสายโลหิต (Consanguine family) คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วยหัวหน้าครอบครัวและคู่สมรส อยู่ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันโดยสายเลือดหรือการแต่งงาน เช่น มีปู่ ย่า พ่อ แม่ ลูก และหลาน หรือตา ยาย พ่อ แม่ ลูก หลาน อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน และยังรวมถึงครอบครัวหลายครอบครัวที่เกี่ยวข้องเป็นพี่น้องกัน อยู่รวมกันเป็นกลุ่มในครัวเรือนเดียวกัน โดยมีศัพท์เฉพาะว่า ครอบครัวร่วม (Joint family) (ราชบัณฑิตยสถาน 2524 : 143) ครอบครัวขยายเป็นครอบครัวที่เหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรม บุคคลที่เป็นสมาชิกของครอบครัวจะไม่อพยพออกไปอยู่ที่อื่น แม้ว่าบุคคลนั้นจะแต่งงานแล้วก็ตามก็ยังอาศัยอยู่ร่วมกับครอบครัวเดิมของตน (Acuff 1973 : 276)

แม้ว่าชุมชนเมืองจะถูกควบคุมสภาพแวดล้อมโดยมนุษย์และเทคโนโลยียุคใหม่ แต่วิถีชีวิตของคนเมืองก็ถูกควบคุมและรับอิทธิพลจากความเจริญ จนมีลักษณะการดำเนินชีวิตที่เรียกว่า วิถีชีวิตแบบเมือง (Urbanism) ดังนี้ (Aderson 1971 : 8-12)

1. มีการแบ่งแยกแรงงานระหว่างชายและหญิง และประกอบอาชีพตามความรู้ความชำนาญ
2. มีความเป็นอยู่ที่สัมพันธ์กับระบบอุตสาหกรรม ต้องปรับตัวและเรียนรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
3. การเคลื่อนที่ทางสังคม (Social mobility) ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความสำเร็จ และการแข่งขันของแต่ละบุคคล
4. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมีน้อยกว่าสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์โดยมนุษย์
5. การดำเนินชีวิตประจำวัน และ/หรือหน้าที่การงานถูกควบคุมด้วยเวลา
6. มีความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualism) ทุกคนต้องพึ่งตนเอง ความผูกพันในครอบครัวและเพื่อนบ้านมีน้อย สมาชิกในครอบครัวทำงานต่างสถานที่ต่างอาชีพ เวลาสังสรรค์และพบปะต่อกันมีน้อย
7. มีความสัมพันธ์หรือติดต่อกันอย่างเป็นทางการ (Secondary relationship)
8. มีสิ่งของเครื่องใช้ที่ทันสมัย และพร้อมที่จะยอมรับของใหม่ (Innovation)
9. เงินเป็นเครื่องช่วยกำหนดค่านิยม ระบบเศรษฐกิจต้องใช้นิยามราคาสินค้าและ

การบริการมีแนวโน้มสูงขึ้น

นอกจากภาพรวมดังกล่าว คนเมืองจะมีความเป็นอยู่ต่างกันตามช่วงชั้นทางสังคม (Social stratification) หรือกลุ่มสังคมที่ตนเป็นสมาชิก มีที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนเมือง เป็นห้องชุดหรือบ้านเช่า ราคาที่พักอาศัยแพง ชาวเมืองจะเปิดใจยอมรับสภาพแวดล้อมที่เลวร้ายรอบด้าน และหนาแน่นด้วยประชากร (Fischer 1976 : 53-56)

ที่อยู่อาศัยของคนทำงานในสังคมอุตสาหกรรมส่วนมากจะมีขนาดเล็ก เพราะพื้นที่บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมจะมีราคาแพง ประกอบกับปัจจุบันเครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น เครื่องซักผ้า และเตาอบมีขนาดเล็กลง พื้นที่สำหรับการประกอบอาหารมีความจำเป็นน้อยลงเพราะ คนส่วนมากนิยมกินอาหารนอกบ้าน หรือซื้ออาหารกึ่งสำเร็จรูปมาปรุง ซึ่งสะดวกและรวดเร็วกว่าที่จะทำจากอาหารสด

ปัจจุบันคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านอุตสาหกรรมจะมีชั่วโมงการทำงานน้อยกว่าประเทศที่เริ่มมีการพัฒนาระบบอุตสาหกรรม ในปี ค.ศ. 1987 คนงานของประเทศอเมริกาใช้เวลาทำงานประมาณ 41.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และในปี ค.ศ. 1983 คนงานของประเทศญี่ปุ่นใช้เวลาทำงานประมาณ 41.1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คนงานของประเทศเยอรมันนีใช้เวลาทำงานประมาณ 40.5 ชั่วโมง และคนงานของประเทศฝรั่งเศสใช้เวลาทำงานประมาณ 38.9 ชั่วโมง และจากการศึกษาเปรียบเทียบของนักมานุษยวิทยาชื่อ Allen Johnson เรื่องการใช้เวลาในการผลิต (Production time) ซึ่งได้แก่ การทำงาน การเตรียมอาหาร การเลี้ยงดูเด็ก และการทำงานบ้าน การใช้เวลาในการบริโภค (Consumption time) ซึ่งได้แก่ การรับประทานอาหาร การเล่นกีฬา การพักผ่อน การเรียน การไปโบสถ์ การดูทีวี ฟังวิทยุ และอ่านหนังสือ และการใช้เวลาว่าง ซึ่งได้แก่ การนอน การอยู่เฉย ๆ การพูดเรื่องไร้สาระ และการไปเยี่ยมคนรู้จัก ของผู้ชายชาวเมืองฝรั่งเศสกับผู้ชายชาว Machiguenga ในชนบทของประเทศเปรู พบว่า ชาวฝรั่งเศสใช้เวลาในการทำงานมากกว่าชาว Machiguenga ประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์ และชาวฝรั่งเศสใช้เวลาในการบริโภคและเวลาว่างมากกว่าชาว Machiguenga ประมาณ 1.5-2 เท่า ผลของการใช้เวลาในการทำงานและเวลาในการบริโภคที่น้อยกว่าของชาว Machiguenga เมื่อเปรียบเทียบกับชาวฝรั่งเศส จึงทำให้ชาว Machiguenga มีเวลาว่างมากกว่าชาวฝรั่งเศส 50 เปอร์เซ็นต์ (Gross 1992 : 524-526)

ความสัมพันธ์ระยะไกลของสมาชิกในครอบครัว

(Relationships among dispersed family members)

ผลของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้มนุษย์มีระบบการคมนาคมและการสื่อสารมีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น สามารถเดินทางได้ไกลมากขึ้นและติดต่อกันได้จากทุกสถานที่ แต่ขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationships) ในครอบครัว กล่าวคือ สมาชิกในหลาย ๆ ครอบครัวต้องเดินทางไปทำกิจกรรมที่ห่างไกลกัน ทำให้ความ

สัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกภายในครอบครัวมีความเกี่ยวพันต่อกันน้อยลง (Loosely knit) และ เป็นไปอย่างผิวเผิน (Weak ties) แต่หากครอบครัวเหล่านั้นรู้จักใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร เข้ามาช่วย แก้ไขก็จะทำให้ความสัมพันธ์ทางสังคมในครอบครัวปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยทั่วไป แล้ว เทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างกันมีหลายประเภท เช่น จดหมาย โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร และอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีแต่ละประเภทจะมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันพอสังเขปดังนี้

1. จดหมาย การส่งข้อมูลด้วยจดหมายมีค่าใช้จ่ายถูกที่สุด แต่ระยะเวลาในการส่งข้อมูลถึง กันขึ้นอยู่กับระยะทาง หากระยะทางไกลและกันดารต้องใช้เวลามาก และหากข้อมูลมีปริมาณมาก ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และหากต้องการที่จะให้ถึงจุดหมายปลายทางเร็วขึ้นต้องเสียค่าธรรมเนียม เพิ่มขึ้น

2. โทรเลข สามารถส่งข้อมูลได้รวดเร็วกว่าการใช้จดหมายแต่ค่าใช้จ่ายจะแพงกว่า เพราะ ค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์กับจำนวนของข้อมูลและข่าวสารที่ส่งไป

3. โทรศัพท์ จะมีความเป็นธรรมชาติของการติดต่อสื่อสารมากกว่าจดหมายและโทรเลข เพราะทั้งสองฝ่ายสามารถพูดคุยโดยใช้เสียงซึ่งสามารถแสดงอารมณ์และความรู้สึกได้ดีกว่า แต่การ ติดต่อกันทางโทรศัพท์มีข้อจำกัดเฉพาะพื้นที่ที่สามารถใช้โทรศัพท์ได้เท่านั้น และค่าใช้จ่ายจะขึ้น อยู่กับระยะเวลาและระยะทางในการพูดคุยกัน

4. โทรสาร จะรวมความสามารถของจดหมาย โทรเลข และโทรศัพท์ไว้ด้วยกัน แต่จะ แตกต่างจากโทรศัพท์คือ ไม่สามารถสื่อสารกันด้วยคำพูด ผู้ส่งและผู้รับไม่ต้องนัดหมายเวลาในการ ส่งข่าวสารถึงกัน เพียงแต่ผู้รับเปิดเครื่องรับไว้ก็จะสามารถรับข้อมูลได้ตลอดเวลา แต่มีข้อเสียคือ วัสดุและเครื่องรับส่งมีราคาแพง หากส่งข้อมูลเป็นจำนวนมากต้องเสียค่าโทรศัพท์มากเช่นกัน

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารที่กำลังนิยมและเข้ามามีอิทธิพลในการสื่อสารและสร้าง ความสัมพันธ์ระยะไกลมากขึ้นคือ อินเทอร์เน็ต (Internet) จากบทความ Relatively ใน Asia Magazine ได้ชี้ให้เห็นประโยชน์และข้อดีในการติดต่อของครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวต้อง แยกกันอยู่คนละประเทศไว้ดังนี้ (Moy 1998 : 9-11)

1. ครอบครัวอารายา เมฆวัฒนา ติดต่อกับลูกชายที่เรียนอยู่ในสหรัฐอเมริกาโดยใช้ อินเทอร์เน็ต อารายาจะติดต่อกับลูกชายของเธอด้วยอีเมล (E-mail) ประมาณ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่ง นอกจากจะสะดวกและประหยัดค่าโทรศัพท์แล้วยังทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดกับลูกชายมากซึ่ง แตกต่างจากสมัยที่เธอเคยไปเรียนที่สหรัฐอเมริกา การติดต่อกับครอบครัวที่สะดวกที่สุดคือจด หมาย เพราะค่าโทรศัพท์มีราคาแพงมาก และเมื่ออารายาเดินทางกลับมาเมืองไทย เธอเกิดความรู้สึก ว่าความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับผู้ใกล้ชิดมีความรู้สึกแปลกหน้าและไม่สนิทสนมเท่าที่ควร

2. เมื่อ Seth Grossman ชาวแคลิฟอร์เนีย ในสหรัฐอเมริกา จบจากมหาวิทยาลัย เขาต้อง เดินทางไปทำงานในประเทศจีน วิธีการติดต่อกับพ่อ-แม่ที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาที่สะดวกที่สุดคือ อีเมล นอกจาก Seth จะได้รับคำปรึกษาและกำลังใจจากพ่อ-แม่จนสามารถต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ จน

ประสบผลสำเร็จผ่านทางอินเทอร์เน็ตแล้ว ครอบครัวของ Seth มีการส่งภาพกิจกรรมภายในครอบครัวผ่านทางอินเทอร์เน็ตถึงกันเสมอ บทบาทของอินเทอร์เน็ตช่วยสมาชิกภายในครอบครัวที่ต้องอยู่ห่างไกลกันมีความสัมพันธ์ต่อกันดีขึ้น จากความสะดวกของการสื่อสารดังกล่าวทำให้ Seth จะขยายเวลาทำงานอยู่ในประเทศจีนออกไปอีก 6 เดือน

3. Grace Ng ชาวฮ่องกง กล่าวว่า ปัจจุบันอีเมลช่วยให้เธอใกล้ชิดกับน้องสาวสองคนที่อาศัยอยู่ประเทศออสเตรเลีย และอังกฤษมากกว่าสมัยที่อาศัยอยู่ในเมืองเดียวกันทั้งสามคน เพราะมีการส่งข่าวสารถึงกันตลอดเวลา ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับ Corina Ni ชาวไทเป มีลูกชายเรียนอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา เชื่อว่าการติดต่อกันทางอินเทอร์เน็ตจะช่วยทำลายอุปสรรคของวัฒนธรรมในการติดต่อระหว่างกัน เพราะเธอสามารถแสดงความรู้สึก และความคิดให้ลูกของเธอรู้ว่า เธอรักและเป็นห่วงเขา และขณะเดียวกันก็สามารถแสดงให้ลูกของเธอเห็นว่าเธอกำลังโกรธเขา โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต และไม่แตกต่างไปจากครอบครัวของ Lynette Torres ที่อยู่ในประเทศฟิลิปปินส์ แต่มีพี่น้องไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ทุกวันอาทิตย์ครอบครัวนี้จะทำการพูดคุยกัน (Chat) โดยใช้อินเทอร์เน็ต และทำให้รู้สึกเหมือนว่า เขาอยู่ด้วยกันและมีกิจกรรมทำร่วมกัน

4. ความก้าวหน้าของระบบอินเทอร์เน็ตไม่เพียงแต่ช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันเกิดจากการส่งข้อความเป็นตัวอักษรเท่านั้น Richard Alford ชาวอังกฤษที่เดินทางมาทำงานอยู่ในกรุงกัวลาแลมเปอร์ เขาสนิทกับป้าที่อยู่ในประเทศอังกฤษมาก ดังนั้นเมื่อมาอยู่ที่มาเลเซีย Richard จึงใช้ระบบโทรศัพท์ผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet phone) พูดคุยกับป้าเหมือนกับใช้โทรศัพท์แต่เสียค่าโทรศัพท์ถูกมากกว่า หรืออาจจะใช้วิธีบันทึกข้อความลงในคอมพิวเตอร์และแนบติด (Attachment) กับอีเมลล์ส่งไปก็ได้ นอกจากการแนบข้อมูลเสียงติดไปกับอีเมลล์แล้วเรายังสามารถแนบข้อมูลที่เป็นภาพติดไปกับอีเมลล์ได้ด้วยเช่นกัน

5. ความเหมือนจริงของการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในระยะไกลสามารถทำได้ทั้งการส่งเสียงพูดคุยกันและเห็นภาพเคลื่อนไหวซึ่งกันและกันในเวลาเดียวกัน (Real time) Mark Davis และ Janice Coloma ทำการแต่งงานกันแบบข้ามทวีป (Transcontinental marriage) ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา กับประเทศฟิลิปปินส์โดยใช้การประชุมผ่านอินเทอร์เน็ต (Video-conferencing)

แม้ว่าการติดต่อและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสื่อสารจะช่วยให้ระยะทางไม่ใช่อุปสรรคของความสัมพันธ์ระหว่างกันก็ตาม แต่ความสัมพันธ์ระหว่างที่แท้จริงของมนุษย์ต้องมียอดประกอบของอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดจากการสัมผัสจึงจะช่วยให้รู้ถึงความสัมพันธ์นั้นมีความแท้จริงและมั่นคงเพียงใด

การผสมผสานทางวัฒนธรรม (Assimilation)

เมื่อมีย้ายถิ่นไปอาศัยอยู่ในสังคมอื่น สมาชิกใหม่ต้องเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพื่อปรับตัว (Accommodation) ให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ แม้ว่าวัฒนธรรมใหม่นั้นจะเป็น

วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลเป็นวัฒนธรรมเด่นหรือวัฒนธรรมค้อย การผสมกลมกลืน (Assimilation) ทางวัฒนธรรมย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ การเปลี่ยนแปลงอาจเกิดการทดแทนวัฒนธรรมหรือไม่มีการทดแทนวัฒนธรรมก็ได้ นักมานุษยวิทยาได้อธิบายการเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญ คือ (บุญเดิม พันรอบ มปป. : 222)

1. การทดแทน (Substitution) หมายถึง การที่วัฒนธรรมใหม่เข้ามาแทนวัฒนธรรมเก่าทางด้านหน้าที่และความสำคัญอื่น เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น
2. การผสมผสาน (Syncretism) หมายถึง การที่วัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่เกิดการผสมผสานกัน เพื่อเปลี่ยนรูปแบบและระบบวัฒนธรรมใหม่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมา
3. การเพิ่มวัฒนธรรม (Addition) หมายถึง การเพิ่มวัฒนธรรมใหม่เข้ามา ทำให้โครงสร้างสังคมและระบบวัฒนธรรมมีความซับซ้อนมากขึ้น โครงสร้างสังคมอาจจะเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้
4. การสูญเสียบางส่วน (Deculturation) หมายถึง การที่วัฒนธรรมบางส่วนสูญหายไปโดยไม่มี การทดแทนเข้ามาใหม่
5. การเกิดวัฒนธรรมใหม่ (Origination) หมายถึง การที่สังคมสร้างวัฒนธรรมใหม่ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดจากอิทธิพลอื่น ๆ ทำให้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปเริ่มมีวัฒนธรรมใหม่เกิดขึ้นมา

วัฒนธรรม คือระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น ต้องมีการเรียนรู้ และมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้คนรุ่นหลังรู้ถึงระบบสัญลักษณ์ของสังคม และเนื่องจากมนุษย์ที่อยู่คนละสังคมย่อมจะมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน แต่อาจมีบางส่วนของที่คล้ายกันและบางที่เหมือนกัน ดังนั้นนอกจากมนุษย์เราจะถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งแล้ว มนุษย์เราอาจจะรับวัฒนธรรมบางส่วนมาจากสังคมข้างเคียงได้ แต่ในการรับวัฒนธรรมของสังคมข้างเคียงมาใช้นั้นจะต้องสอดคล้องกับของวัฒนธรรมเดิมที่มีอยู่ การค่อย ๆ รับวัฒนธรรมเข้ามาในสังคมในระยะเวลาที่ยาวนานในที่สุดก็จะแยกไม่ออกว่า วัฒนธรรมส่วนใดเป็นของเดิมและวัฒนธรรมใดรับมาจากสังคมอื่น การรับเอาวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาใช้ในระยะแรกอาจเรียกได้ว่าเป็นการยืมวัฒนธรรม (Culture borrowing) แต่เมื่อนาน ๆ ไปการยืมก็จะกลายเป็นการรับวัฒนธรรม การยืมวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมจากสังคมข้างเคียงเป็นมาจากการที่วัฒนธรรมแผ่กระจายออกไป ตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมของชาวยุโรป ในระยะแรกจะมีวัฒนธรรมเองไกล วัฒนธรรมเยอรมัน วัฒนธรรมฝรั่งเศส วัฒนธรรมกรีก วัฒนธรรมโรมัน ต่อมาเกิดการกระจายทางวัฒนธรรม (Culture diffusion) มีการยืมวัฒนธรรมและรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ผลก็คือปัจจุบันคนมักจะมีความรู้สึกว่าวัฒนธรรมของชาวยุโรปหลาย ๆ กลุ่มนี้ก็เหมือน ๆ กัน และเรียกรวม ๆ กันว่าวัฒนธรรมตะวันตก ถึงแม้ว่าชาวอิตาลี ชาวเยอรมัน ฯลฯ จะมีลักษณะของวัฒนธรรมบางอย่างที่เป็นของตัวเองโดยเฉพาะ นอกจากนี้วัฒนธรรมตะวันตกยังแผ่กระจายเข้ามามีอิทธิพลในประเทศต่าง ๆ ในซีกตะวันออกของโลก ที่เห็นชัดที่สุดก็คือ

วัฒนธรรมทางด้านเทคโนโลยี สำหรับในเมืองไทยวัฒนธรรมตะวันตกที่คนไทยรับมาแทบจะยึดถือว่าเป็นของตนเอง ก็คือในเรื่องการแต่งตัว ปัจจุบันการนุ่งกางเกงและนุ่งกระโปรงเป็นสิ่งที่คนไทยไม่คิด และไม่มีความรู้สึกว่าเป็นวัฒนธรรมของชาวตะวันตกที่เรารับมา (อมรา พงศาพิชญ์ 2541 : 20-22)

การติดต่อทางวัฒนธรรม (Acculturation) เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง เมื่อชน 2 กลุ่มที่มีวัฒนธรรมต่างกันมาติดต่อกัน แต่ละกลุ่มอาจให้อิทธิพลซึ่งกันและกันได้ แต่ถ้าการติดต่อเป็นไปในระยะเวลาสั้น ๆ ก็อาจไม่มีอิทธิพลที่ยาวนาน แต่ถ้าการติดต่อกันยาวนานขึ้นอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อกันได้ ซึ่งอาจเป็นการให้อิทธิพลแต่ฝ่ายเดียวหรือส่งผลกระทบต่อทั้งสองฝ่ายก็ได้ มีผลทำให้แบบแผนวัฒนธรรมดั้งเดิมของวัฒนธรรมหนึ่ง หรือทั้งสองวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไป และมีการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ เช่น นักศึกษาไทยที่ไปเรียนต่อที่ประเทศอเมริกา กำลังอยู่ในกระบวนการของการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมอเมริกัน เมื่อวัฒนธรรมของเรากำลังติดต่อกับวัฒนธรรมอเมริกัน เมื่อเวลาผ่านไป แบบแผนพฤติกรรมบางอย่างของคนไทย เช่น อาหาร เสื้อผ้า หรือแม้แต่ค่านิยม ความเชื่อต่าง ๆ อาจเปลี่ยนไปได้ ในขณะเดียวกันนักศึกษาไทยจำนวนน้อยมากที่จะให้อิทธิพลต่อวัฒนธรรมอเมริกันหรือคนอเมริกัน แต่ถ้ามีการติดต่อเป็นเวลานาน อาจมีการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมบางอย่างของอเมริกันได้ นอกจากการติดต่อทางวัฒนธรรมแล้ว การผสมผสานทางวัฒนธรรม (Assimilation) ที่เป็นผลมาจากการที่ปัจเจกชนหรือกลุ่มคนกลุ่มต่าง ๆ แทนที่วัฒนธรรมของตนเองโดยวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น นักศึกษาไทยในอเมริกาถ้าหากมีการติดต่อกับวัฒนธรรมอเมริกันไปเรื่อย ๆ การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมก็สามารถเกิดขึ้นได้ หรือมีการเปลี่ยนสัญชาติและการกระทำอื่น ๆ ที่ทำให้กระบวนการผสมผสานทางวัฒนธรรมเกิดขึ้น (งานพิศ สัตย์สงวน 2532 : 47-48)

การผสมผสานทางวัฒนธรรม เป็นการนำเอาวัฒนธรรมวัตถุ (Material culture) และวัฒนธรรมอวัตถุ (Nonmaterial culture) จากวัฒนธรรมหนึ่งเข้าไปในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ทั้งที่โดยสมัครใจและไม่สมัครใจ ซึ่งเป็นผลมาจากการติดต่อ (Contact) ระหว่างกันและการแพร่กระจายของวัฒนธรรม ทั้งระยะเวลาสั้น ๆ และระยะเวลายาวนาน จากหลาย ๆ วิธีการ เช่น การเข้าไปครอบครองดินแดนจากชนะสงคราม การปกครองแบบเมืองขึ้น การเผยแพร่ศาสนา การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การย้ายถิ่น การท่องเที่ยว การค้าขาย การคมนาคม การสื่อสาร และการถ่ายทอดความรู้ เช่น เมื่อชาวอเมริกันทำการติดต่อกับชาวอินเดียแดงด้วยการเดินทางเข้าไปทำการค้าและเผยแพร่ศาสนาก็จะทำให้เกิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมให้กับชาวอินเดียแดง แต่ขณะเดียวกันก็ทำการยืมวัฒนธรรมของอินเดียแดงเข้าไปในสังคมอเมริกัน ทั้งด้านเครื่องอุปโภคและบริโภค (Vago 1980 : 137-138)

เมื่อชนสองกลุ่มซึ่งมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมและความเคยชินต่างจำเป็นต้องมาอยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน ก็ต้องมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกัน สมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnicity Group) จะต้องเป็นสมาชิกของสังคมสองสังคมในขณะเดียวกัน คือ สังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองและ

สังคมใหญ่คือของประเทศที่กลุ่มชาติพันธุ์ของตนเป็นส่วนหนึ่งอยู่ ความรู้สึกที่กล่าวนี้เป็นความรู้สึกของ “คนชายขอบ” (Marginal Man) ตัวอย่างเช่น กรณีของกลุ่มชาติพันธุ์มอญในเมืองไทย เมื่อชาวมอญอยู่ในกลุ่มของพวกมอญด้วยกัน เขาก็มีความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมอญ เขาเป็นคนมอญ เขาจะประพฤติปฏิบัติตามวิถีทางที่ชาวมอญในสังคมนั้นปฏิบัติเพื่อให้ชาวมอญยอมรับว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ในขณะที่เดียวกัน เมื่อบุคคลนั้นอยู่ในสังคมไทย เขาก็จะประพฤติปฏิบัติเฉกเช่นคนไทยทั่วไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้คนไทยยอมรับว่า ตัวเขาเองก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย (ไจน สนสกุล 2535 : 3-4)

นักสังคมวิทยาและนักมนุษยวิทยา ต่างมีความเห็นพร้อมกันถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมว่ามี 5 สาเหตุดังนี้ (Popenoe 1993 : 542-544)

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและประชากร (The physical environment and population) ปრაฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ความแห้งแล้ง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สังคมเกิดการเสียระเบียบของสังคม (Disorganization) และความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่มีต่อกันถูกเปลี่ยนไป เช่น สมาชิกในครอบครัวต้องแยกจากกัน เพราะการเสียชีวิต และการพลัดพรากจากกัน เป็นต้น

2. เทคโนโลยี (Technology) เมื่อมีสิ่งใหม่ที่ทันสมัยเกิดขึ้นในสังคมไม่ว่าจะเป็นการคิดค้นได้เองหรือการรับเอามาใช้ สังคมย่อมได้รับผลกระทบและมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจเป็นระดับกลุ่มหรือระดับโครงสร้างสังคมขึ้นอยู่กับว่าคนในสังคมได้รับผลประโยชน์จากเทคโนโลยีนั้นมากหรือน้อย เพราะเทคโนโลยีทำให้มนุษย์ต้องเปลี่ยนพฤติกรรมในการกระทำต่อกิจกรรมที่นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ บางสิ่งต้องสร้างระเบียบในการทำงานใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานของเทคโนโลยี แต่เทคโนโลยีบางอย่างอาจทำให้มนุษย์ต้องทำงานมากขึ้นและเร็วขึ้นจนต้องทำให้ความสัมพันธ์ที่มีต่อครอบครัวและคนอื่น ๆ ในชีวิตประจำวันมีการเปลี่ยนแปลงไป แต่ขณะเดียวกันเมื่อมีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ อาจทำให้เกิดความล่าช้าทางวัฒนธรรม (Cultural lag) ซึ่งเป็นช่องว่างระหว่างสิ่งเก่ากับสิ่งใหม่ ที่ปรับตัวในอัตราที่ไม่เท่ากันจนเกิดเป็นความเหลื่อมล้ำระหว่างกันและเป็นปัญหาสังคมตามมา

3. วัฒนธรรมอวัตถุ (Nonmaterial culture) นักสังคมวิทยามองว่า วัฒนธรรมที่เป็นอวัตถุเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุตามมา สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาทั้งหลายเกิดมาจากคตินิยม (Ideology) ที่ถ่ายทอดออกมาสู่วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ หากความคิดเห็น ความเชื่อ และวิธีการคิดของคนในสังคมต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความอยู่รอด การเปลี่ยนแปลงภายในสังคมก็จะเกิดขึ้นตามมา

4. กระบวนการทางวัฒนธรรม (Cultural processes) เมื่อเกิดการค้นพบ (Discovery) และมีการประดิษฐ์ (Invention) จนเกิดเป็นนวัตกรรม (Innovation) ขึ้นในสังคม การเคลื่อนไหวทางสังคม (Social movement) ทำให้เกิดการแพร่กระจายของวัฒนธรรม (Cultural diffusion) จาก

คนกลุ่มหนึ่งหรือสังคมหนึ่ง ไปสู่คนกลุ่มอื่นหรือสังคมอื่น สังคมที่รับเอาวัฒนธรรมไว้ใช้ก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมเกิดขึ้น

5. การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Economic development) ทำให้เกิดความทันสมัย (Modernization) เพราะมีการเปลี่ยนแปลงการผลิตตามแบบดั้งเดิมในยุคสังคมเกษตรกรรม (Preindustrial society) ไปสู่การผลิตแบบอุตสาหกรรมและแบบเมือง ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ ความเป็นอุตสาหกรรม (Industrialization) ที่เปลี่ยนระบบการผลิตจากการใช้แรงงานมนุษย์ไปสู่การใช้แรงงานจากเครื่องจักรกล ใช้ระบบการทำงานแบบอุตสาหกรรม บริเวณที่มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรม เกิดความเป็นเมือง (Urbanization) เพราะมีการอพยพแรงงานจากชนบทเข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรม การทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ เปลี่ยนรูปแบบไปสู่ ความเป็นระบบราชการ (Bureaucratization) เกิดเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่มีการจัดการที่เป็นทางการ

สังคมไทยเริ่มมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมมาเป็นเวลานานแล้ว ในสมัยแรก ๆ ของสังคมไทยโดยเฉพาะสมัยสุโขทัย ไทยได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมทางด้านภาษา ศาสนา และความเชื่อมาจากชนชาติเขมร จีน และอินเดีย ต่อมาเมื่อไทยได้ติดต่อกับชาติตะวันตกจึงได้รับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีจากชาติตะวันตก อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามามีอิทธิพลในสังคมไทยทางด้านต่าง ๆ มีดังนี้ (รัชนีกร เศรษฐ 2532 : 120-122)

1. ด้านการศึกษา ในสมัยสุโขทัยไทยก่อนที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชประดิษฐ์อักษรไทยได้สำเร็จเมื่อปี พ.ศ. 1826 ไทยจำเป็นต้องอาศัยภาษาขอมเป็นหลักในการศึกษา และรับเอาภาษาบาลีเข้ามาใช้เมื่อไทยรับเอาศาสนาพุทธมาเป็นศาสนาประจำชาติ เมื่อไทยมีการติดต่อกับชาวตะวันตก ไทยก็รับเอาภาษาตะวันตกเข้ามาใช้ พร้อมกับรับแนวทางการจัดการศึกษาจากประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้

2. ด้านการเมือง ไทยเริ่มการปกครองแบบพ่อปกครองลูกในสมัยสุโขทัย ต่อมาในสมัยอยุธยาไทยรับเอารูปแบบการปกครองแบบสมมติเทพจากขอมมาใช้ จนถึงสมัยของสมเด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไทยเริ่มได้รับอิทธิพลและแนวความคิดการปกครองแบบตะวันตกเข้ามาใช้

3. ด้านเศรษฐกิจ ระบอบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม รวมถึงกระบวนการธุรกิจ การเงิน และการค้าของไทยในปัจจุบัน ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมตะวันตกเป็นส่วนใหญ่

4. ด้านสังคมและวิถีชีวิต ในชีวิตประจำวันของชาวไทยได้รับอิทธิพลมาจากต่างชาติอยู่ตลอดเวลา ส่วนใหญ่เป็นวัฒนธรรมของยุโรป อเมริกา และญี่ปุ่น

การขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง กระบวนการของคนในสังคมในการกระทำระหว่างกันทางสังคม การได้รับรูปแบบของบุคลิกภาพ (Personality) และการเรียนรู้ (Learning) การดำเนินวิถีชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ จากสังคมและกลุ่ม (Popenoe 1993: 126)

การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง กระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมและวัฒนธรรมย่อยของคนในสังคมหรือกลุ่มสังคม รวมถึงพฤติกรรมและการกระทำที่จะต้องแสดงตามสถานภาพและบทบาทที่เปลี่ยนไป (Theodrsen 1990:103)

นักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาเห็นว่า บุคลิกภาพของคนเราเป็นผลมาจากอิทธิพลทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม การขัดเกลาเป็นกระบวนการที่จะทำให้บุคคลได้รับการถ่ายทอดบรรทัดฐาน ทัศนคติ ทักษะ และความคิดทางสังคม เพื่อที่จะนำไปใช้แสดงการกระทำทางสังคมของตน ตามบทบาทและหน้าที่

ในการขัดเกลาทางสังคมบุคคลสามารถเรียนรู้ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน ทัศนคติ บทบาทที่จะต้องทำ จากตัวแทนของการขัดเกลาทางสังคม (Agents of Socialization) ดังนี้

1. ครอบครัว (Family) เป็นสถาบันแรกของการขัดเกลาทางสังคมที่สอนให้เด็กรู้ว่าเขาเป็นใคร สอนให้รู้จักการเคลื่อนไหว เช่น เดิน ยืน นั่ง สอนให้รู้จักปฏิบัติตนในสังคมเบื้องต้น
2. โรงเรียน (School) เป็นสถาบันนอกครอบครัวสถาบันแรกที่จะสอนให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะ (Skill) และการปฏิบัติตนในสังคม เรียนรู้ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมของสังคม
3. กลุ่มเพื่อน (Peer groups) คือกลุ่มของบุคคลที่อายุใกล้เคียงกันหรือมีความสัมพันธ์ต่อกัน เพราะมีความสนใจเหมือนกัน ในวัยเด็กจะเลือกเข้ากลุ่มตามอายุชั้นเรียนหรือที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่จะเลือกเข้ากลุ่มตามความสนใจ อาชีพ รายได้ ตำแหน่งทางสังคม กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลในการขัดเกลาทางสังคมมากกว่าตัวแทนอื่นเพราะกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลตลอดชีวิต
4. สื่อมวลชน (Mass media) เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ วารสาร โดยเฉพาะโทรทัศน์นั้นจะมีอิทธิพลมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ และทำให้เกิดความสับสนในการขัดเกลาทางสังคมที่ได้จากตัวแทนประเภทอื่น
5. ที่ทำงาน (Workplace) เมื่อจบการศึกษาคนส่วนใหญ่จะต้องหางาน วิลเบิร์ต มอร์ (Wilbert Moore) อธิบายว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคมในอาชีพมี 4 ระยะดังนี้ (Wilbert Moore 1968 อ้างใน Henslin 1993 : 79)

-ระยะที่ 1 คือ เลือกอชีพ (Career choice) เป็นการเลือกงานตามสาขาอาชีพต่าง และเตรียมตัวที่ประกอบอาชีพตามที่เลือกไว้

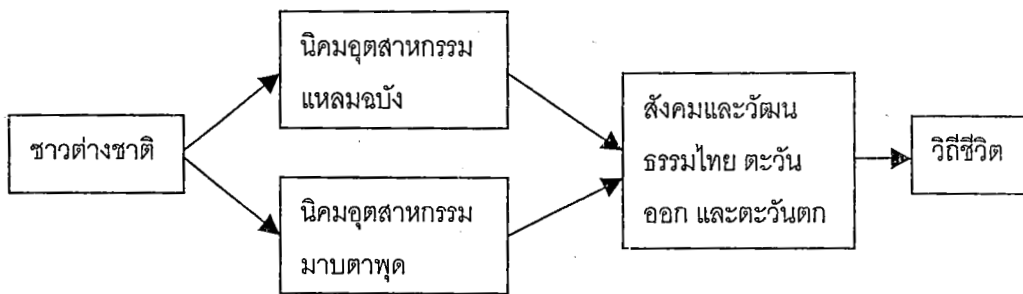
-ระยะที่ 2 คือ เรียนรู้ล่วงหน้า (Anticipatory socialization) เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ตามตำแหน่งหรือลักษณะงานที่จะต้องทำ

-ระยะที่ 3 คือ ปรับตัวและเริ่มทำงาน (Conditioning and commitment) เป็นขั้นที่เริ่มปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมใหม่ เริ่มพบกับอุปสรรคหรือความผิดหวังที่เกิดจากงานที่ทำ

-ระยะที่ 4 คือ กระทำต่อไป (Continuing commitment) เป็นขั้นที่เริ่มเคยชินกับงานที่เป็นอุปสรรคหรือไม่สมหวัง อาจทำต่อไปหรือเปลี่ยนไปทำงานอื่น

6. ศาสนา (Religion) ศาสนาถือได้เป็นสถาบันทางสังคมหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการจัดเกลาทางสังคม แต่ละศาสนามีพิธีกรรมและคำสั่งสอน ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นให้ทำความดี-ละความชั่วสอนให้รู้ว่าอะไรผิด-อะไรถูก

การเดินทางเข้ามาทำงานของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดทำให้ชาวต่างชาติต้องมีวิถีชีวิต สมผสานทั้งแบบสังคมไทยและแบบสังคมเดิมตามเชื้อชาติของตน และเมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมไทยโอกาสที่จะได้รับการ เรียนรู้วัฒนธรรมไทยก็จะมีมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงมีกรอบแนวคิดดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดแม้ว่าจะมาจากหลายประเทศ ที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แต่เมื่อเข้ามาอยู่สถานะแวดล้อมของสังคมไทยย่อมต้องปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของไทย และเมื่ออาศัยอยู่ในประเทศไทยนานมากขึ้น โอกาสที่จะได้เรียนรู้และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยย่อมจะมีมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดมีวิถีชีวิตไม่แตกต่างกัน
2. มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดกับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ชาวต่างชาติ หมายถึง ผู้ที่มีเชื้อชาติและสัญชาติอื่นที่ไม่ใช่เชื้อชาติไทยและสัญชาติไทย และทำงานอยู่ในหน่วยงานภายในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

ชาวตะวันออก หมายถึง ชาวต่างชาติที่เป็นคนสัญชาติของประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ชาวตะวันตก หมายถึง ชาวต่างชาติที่เป็นคนสัญชาติของประเทศในภูมิภาคยุโรป และอเมริกา และออสเตรเลีย

วิถีชีวิต หมายถึง การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของชาวต่างชาติในเรื่องต่าง ๆ ในด้านครอบครัว การทำงาน การพักผ่อน การอุปโภคและบริโภค

การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย หมายถึง พฤติกรรมของชาวต่างชาติที่มีการใช้ชีวิตประจำวันด้วยการสื่อสาร การอุปโภคและบริโภคตามแบบวิถีชีวิตของคนไทย ดังนี้

- ความสามารถในการพูดภาษาไทย
- ความสามารถในการอ่านภาษาไทย
- ความสามารถในการเขียนภาษาไทย
- การรับประทานอาหารไทย
- การเข้าร่วมงานมงคลหรืองานอวมงคลของไทย
- การทำบุญหรือตักบาตรแบบชาวพุทธ
- การแต่งชุดไทย

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย หมายถึง ระยะเวลาที่เริ่มพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยจนถึงเวลาที่ให้ข้อมูลทำการวิจัยนี้

บทที่ 2

ระเบียบวิธีการวิจัยและลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วิธีการศึกษา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษา 2 แบบ คือ
  - 1.1. การศึกษาข้อมูลเอกสาร(Documentary research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวต่างชาติ
  - 1.2. การสำรวจข้อมูล(Survey research) โดยใช้แบบสอบถามแบบปิด(Close-ended) ประเมินรวบรวมข้อมูลจากชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วนดังนี้
    - ข้อมูลทั่วไป
    - วิถีชีวิต
    - การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย
    - การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย
    - ความต้องการตั้งถิ่นฐานและลงทุนในประเทศไทย

2. ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ศึกษาเป็นชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังจำนวน 193 คน และมาบตาพุด จำนวน 202 คน รวม 395 คน ข้อมูลดังกล่าวเป็นการสำรวจจากบริษัทต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด มีใช้จำนวนชาวต่างชาติทั้งหมดที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด แต่เป็นชาวต่างชาติที่บริษัทต่าง ๆ พิจารณาอนุญาตให้ความร่วมมือ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วยังมีชาวต่างชาติบางส่วนที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดแต่ไม่สามารถทำการเก็บข้อมูลได้ ดังนี้

- ชาวต่างชาติที่มาจากบริษัทอื่น ๆ ที่มีบริษัทอยู่นอกเขตนิคมอุตสาหกรรม แต่มาทำการติดตั้งเครื่องจักร
- ชาวต่างชาติบางส่วนของบริษัทที่ทำงานควบคุมเครื่องจักร และมีเวลาการทำงานตามที่บริษัทกำหนดไว้ และบริษัทไม่ต้องการเข้าไปรบกวนการทำงาน
- ชาวต่างชาติที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารและทำงานอยู่ที่บริษัทแม่ที่กรุงเทพฯ แต่ละมาดูแลกิจการเป็นบางวันเท่านั้น

3. กลุ่มตัวอย่าง

จากข้อจำกัดด้านประชากร -ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงชาวต่างชาติแต่ละคน เพื่อคัดเลือกตามวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Random sampling) และหากทำการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability sampling) จะทำให้ได้จำนวนชาวต่างชาติน้อยลง และหากมีชาวต่างชาติบางคนไม่ส่งข้อมูลกลับคืนจะมีผลทำให้มีปริมาณข้อมูลในการวิเคราะห์น้อยลงไปอีก ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงเลือกวิธีการสำรวจชาวต่างชาติตามวิธีสุ่มแบบไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability sampling) โดยมีเป้าหมายที่จะทำการเก็บข้อมูลจากชาวต่างชาติที่ทำงาน อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมให้ได้ปริมาณมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ขออนุญาตและขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังบริษัทที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด เพื่อขอเก็บข้อมูลจากชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในบริษัท โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน ถึง เดือนพฤศจิกายน 2541 รวมระยะเวลาประมาณ 3 เดือน

ตารางที่ 2.1 แสดงรายชื่อโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จำนวนชาวต่างชาติที่ทำการแจกแบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ลำดับที่	ชื่อบริษัท	จำนวนแบบสอบถาม	ได้รับคืน	ร้อยละ
1	บจก. สยามคอมเพรสเซอร์อุตสาหกรรม	3	3	100.0
2	บจก. สยามอาซาฮีเทค โนกลาส	3	0	0.0
3	บจก. ไทยซีอาร์ที	3	1	100.0
4	บจก. เซเรบอส (ประเทศไทย)	3	1	100.0
5	บจก. ไมย์เออร์ อินคัสตรี	20	1	5.0
6	บจก. แหลมฉบัง โอโตบอดีเวิร์ค	3	2	66.7
7	บจก. เอ็ม เอ็ม ซีลทิทิล	15	12	80.0
8	บจก. สยาม เอ็นอีซี	10	10	100.0
9	บจก. ชัมมิท โซว่าแมนูแฟคเจอร์ริง	3	0	0.0
10	บจก. อาซาฮี สมบูรณ์ เม็ททอลส์	3	1	60.0
11	บจก. ไทยชัมมิท มิทซูบะอีเล็กทริก แมนูแฟคเจอร์ริง	3	0	100.0
12	บจก. เอสเลนไทย	3	1	100.0
13	บจก. ไทยชัมมิท พีเคเค	4	0	0.0

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	จำนวน แบบสอบถาม	ได้รับคืน	ร้อยละ
14	บจก. ยูโนเต็ดฟูคส์ (มหาชน)	1	1	100.0
15	บจก. ไทย ดี เอน ที เพนท์	3	3	100.0
16	บจก. จิงฮาว อินดัสเทรียล (ประเทศไทย)	3	3	40.0
17	บจก. ไทยลือคฟาสท์ เทนเนอร์ส	1	3	100.0
18	บจก. พูจิตส์ เจเนรัล (ประเทศไทย)	20	0	0.0
19	บจก. ที เอ็น ดี ฟูคส์ อินดัสตรี	1	3	100.0
20	บจก. เมอร์รี่ อิลคทรอนิกส์ (ไทยแลนด์)	13	13	100.0
21	บจก. คอมพาสส์ อีสต์ อินดัสตรี (ประเทศไทย)	1	0	0.0
22	บจก. หวาหยง คอมโพเน้นท์ (ประเทศไทย)	3	0	0.0
23	บจก. ไอ เอ็ม เอส อินเตอร์เนชันแนล แอนด์เซอร์วิสเซลส์ จำกัด	20	6	30.0
24	บจก. แอชคูเน็ท-ฟูคจอย (ประเทศไทย)	3	3	100.0
25	บจก. จิงเซิน อุตสาหกรรม (ไทยแลนด์) จำกัด	3	0	0.0
26	บจก. อินแมกซ์อุตสาหกรรม	1	0	0.0
27	บจก. ฮีทเทค	1	2	100.0
28	บจก. ไอ เอ็ม เอส อินเตอร์เนชันแนล แมนูแฟคเจอร์ริง	1	0	0.0
29	บจก. ไฮโปร อิลคทรอนิกส์ (มหาชน)	1	3	40.0
30	บจก. ไทเท็กซ์ เอเชีย	3	3	66.7
31	บจก. จิง เซ็งไวร์ เมททีเรียล (ประเทศไทย)	4	1	25.0
32	บจก. ฮานากะ (ประเทศไทย)	1	3	100.0
33	บจก. วาลเมท เทคโนโลยี (ประเทศไทย)	13	5	40.0
	รวม	193	88	45.6

ตารางที่ 2.2 แสดงรายชื่อโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จำนวนชาวต่างชาติที่ทำการแจก
แบบสอบถาม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	จำนวน แบบสอบถาม	ได้รับคืน	ร้อยละ
1	บจก. โรงกลั่นน้ำมันระยอง	20	0	0.0
2	บมจ. ทูนเท็กซ์ (ประเทศไทย)	20	4	40.0
3	บมจ. ทูนเท็กซ์ปิโตรเคมีคอลส์	12	10	83.3

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	จำนวน แบบสอบถาม	ได้รับคืน	ร้อยละ
4	บจก. เอช. ซี. สตาร์ค (ประเทศไทย)	3	0	0.0
5	บจก. ไทยจีซีโอ เรซิทอป	1	1	100.0
6	บจก. ไทยบาโรต้า อินดัสตรีส์	30	17	56.7
7	บจก. ไทยสแกนดิค สติล	3	0	0.0
8	บจก. ไทยโอเลฟินส์	3	1	100.0
9	บจก. ไทยอีพ็อกซีแอนด์อัลลายด์	2	0	0.0
10	บจก. บางกอกโพลีเอททิลีน	2	1	50.0
11	บจก. แปซิฟิกพลาสติกส์ (ประเทศไทย)	14	4	28.6
12	บจก. เพอร์อ็อกซีไทย	1	0	0.0
13	บจก. ลาเพิร์ท (ประเทศไทย)	1	0	0.0
14	บจก. สยามแผ่นเหล็กวิลาส	5	5	100.0
15	บจก. เหล็กก่อสร้างสยาม	1	0	0.0
16	บจก. เอชเอ็มที โพลีสไตรีน	3	2	66.7
17	บจก. เอชเอ็มซี โปลิเมอส์	2	0	0.0
18	บจก. โอเรียนทัล ซิลิกา	3	1	100.0
19	บจก. ไบเออร์ พรีเมียร์	5	0	0.0
20	บจก. สตาร์ปีโตรเลียมรีไฟน์นัง	30	15	75.0
21	บจก. เหล็กสยามยามาโตะ	5	4	80.0
22	บจก. สยามเลเท็กสังเคราะห์	15	0	0.0
23	บจก. ไทยโคเจนเนอเรชั่น	3	4	100.0
24	บจก. ทีโอเอ (ประเทศไทย)	1	1	100.0
25	บจก. ทีพีซี อ็อกซี	2	1	50.0
	รวม	202	68	33.7

4. วิเคราะห์ข้อมูล

5.1 กำหนดตัวแปรการวิจัยในการวิจัย ดังนี้คือ

ตัวแปรอิสระ(Independent Variables)

นิคมอุตสาหกรรม

-แหลมฉบัง

-มาบตาพุด

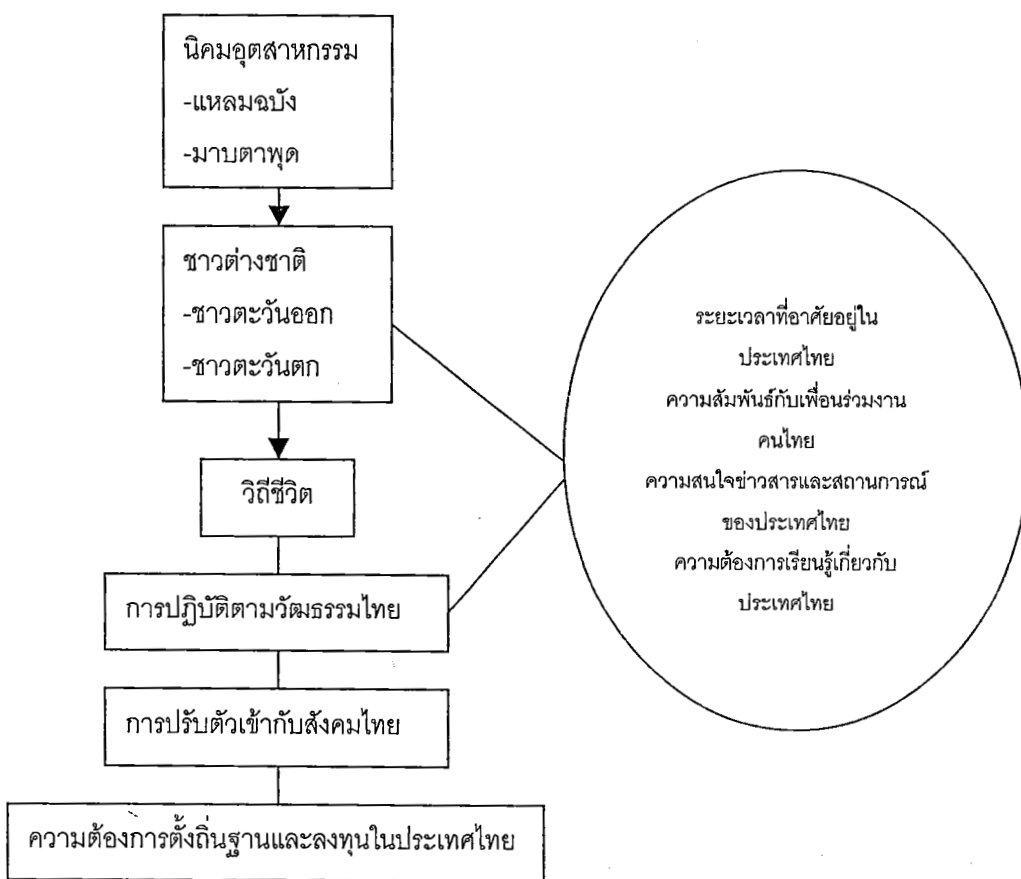
ชาวต่างชาติ

- ชาวตะวันออก
- ชาวตะวันตก
- ตัวแปรตาม(Dependent Variables)
- วิถีชีวิต
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย
- การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย
- ความต้องการตั้งถิ่นฐานและลงทุนในประเทศไทย

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

5.2.1 วิเคราะห์ลักษณะวิถีชีวิตของชาวต่างชาติด้านวิถีชีวิต การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย และความต้องการตั้งถิ่นฐานและลงทุนในประเทศไทย ด้วยค่าร้อยละ (Percentage)

5.2.2 วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ที่นัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

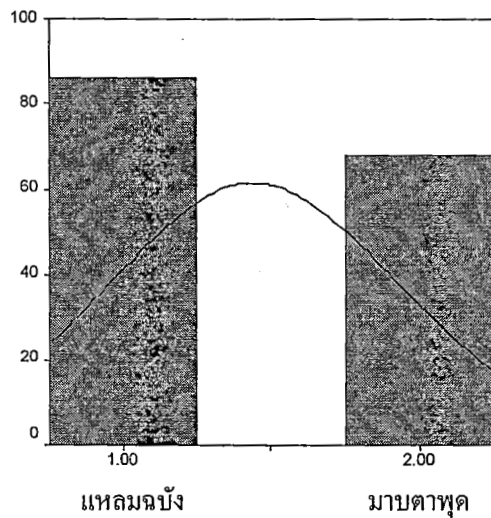
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จำนวน 193 คน และมาบตาพุด จำนวน 202 คน รวม 395 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจากชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จำนวน 88 คน และมาบตาพุด จำนวน 68 คน รวม 156 คน แต่มีแบบสอบถามของชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จำนวน 2 ชุด ที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์จึงไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จึงมีข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนตัวอย่างที่เก็บข้อมูลและการได้รับข้อมูลกลับคืน

นิคมอุตสาหกรรม	ประชากร	เก็บข้อมูล	ได้รับกลับคืน	ร้อยละ	ไม่สมบูรณ์
แหลมฉบัง	193	193	88	45.6	2
มาบตาพุด	202	202	68	33.7	0
รวม	395	395	156	39.5	2
นิคมอุตสาหกรรม	โรงงานที่เก็บข้อมูล		ได้รับกลับคืน	ร้อยละ	
แหลมฉบัง	33		24	72.7	
มาบตาพุด	25		68	60.0	
รวม	25		39	67.2	

สาเหตุที่ไม่ได้รับข้อมูลกลับคืน จากการสอบถามไปยังบริษัท ได้รับคำตอบดังนี้

- ชาวต่างชาติเดินทางกลับประเทศ
- บริษัทอยู่ช่วงของการบำรุงรักษาเครื่องจักร ชาวต่างชาติไม่มีเวลาในการให้ข้อมูล

ภาพที่ 3 แสดงการแจกแจงกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่าง (n) = 154 ค่าเฉลี่ย (Mean) = 1.44 ค่ามัธยฐาน (Median) = 1.0
 ค่าฐานนิยม (Mode) = 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Dev) = 0.50
 ความแปรปรวน (Variance) = 0.25 ความเบ้ (Skewness) = 0.238 Std. Error = 0.195
 ความโค้ง (Kurtosis) = -1.969 Std. Error = 0.389

ตารางที่ 2.4 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามเพศ

เพศ	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
ชาย	93.2 (69)	100.0 (11)	100.0 (45)	100.0 (23)	96.7 (148)
หญิง	6.8 (5)	-	-	-	3.3 (5)
รวม	87.1 (74)	12.9 (11)	66.2 (45)	33.8 (23)	100.0 (153)

จากตารางที่ 2.4 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และส่วนน้อยเป็นเพศหญิง โดยมีชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังจำนวน 1 คนที่ไม่ตอบว่าเป็นเพศใด

ตารางที่ 2.5 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามประเทศ

ประเทศ	นิคมอุตสาหกรรม		รวม
	แหลมฉบัง	มาบตาพุด	
ญี่ปุ่น	52.3 (45)	19.1 (13)	37.7 (58)
ไต้หวัน	15.1 (13)	20.6 (14)	17.5 (27)
อินเดีย	-	25.0 (17)	11.0 (17)
สหรัฐอเมริกา	3.5 (3)	13.2 (9)	7.8 (12)
จีน	11.6 (10)	1.5 (1)	7.1 (11)
อังกฤษ	1.2 (1)	8.8 (6)	4.5 (7)
ฟินแลนด์	3.5 (3)	-	3.2 (5)
ปากีสถาน	4.7 (4)	-	2.6 (4)
แคนาดา	-	4.4 (3)	1.9 (3)
ออสเตรเลีย	3.5 (3)	2.9 (2)	1.9 (3)
เกาหลี	1.2 (1)	-	0.6 (1)
จีน	-	1.5 (1)	0.6 (1)
เนเธอร์แลนด์	-	1.5 (1)	0.6 (1)
ฝรั่งเศส	4.7 (4)	-	0.6 (1)
ฟิลิปปินส์	1.2 (1)	-	0.6 (1)
แอฟริกาใต้	-	8.8 (6)	0.6 (1)
ฮ่องกง	1.2 (1)	-	0.6 (1)
รวม	55.8 (86)	44.2 (68)	100.0 (154)

จากตารางที่ 2.5 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่เป็นชาวญี่ปุ่น และส่วนน้อยเป็นชาวเกาหลี ตุรกี เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ และฮ่องกง

ตารางที่ 2.6 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามภูมิภาคของประเทศ

ภูมิภาค	นิกมอุตสาหกรรม		รวม
	แหลมฉบัง	มาบตาพุด	
ตะวันออก	87.2 (75)	66.2 (45)	77.9 (120)
ตะวันตก	12.8 (11)	33.8 (23)	22.1 (34)
รวม	55.8 (86)	44.2 (68)	100.0 (154)

จากตารางที่ 2.6 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่เป็นชาวตะวันออก และส่วนน้อยเป็นชาวตะวันตก

ตารางที่ 2.7 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

ระยะเวลา	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
1 ปี	17.3 (13)	-	24.4 (11)	13.0 (3)	17.5 (27)
1 ปี	26.7 (20)	36.4 (4)	17.8 (8)	21.7 (5)	24.0 (37)
1 ปี	22.7 (17)	18.2 (2)	15.6 (7)	17.4 (4)	19.5 (30)
4 ปี	18.7 (14)	18.2 (2)	17.8 (8)	13.0 (3)	17.5 (27)
5 ปี และมากกว่า 5 ปี	14.7 (11)	27.3 (3)	24.4 (11)	34.8 (8)	21.4 (33)
รวม	87.2 (75)	12.8 (11)	66.2 (45)	33.8 (23)	100.0 (154)
น้อยที่สุด	1 เดือน		1 เดือน		1 เดือน
มากที่สุด	9.08 ปี		14 ปี		14 ปี
เฉลี่ย	2.8 ปี		2.9 ปี		2.9 ปี
S.D.	2.8 ปี		27.80		25.73

จากตารางที่ 2.7 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในประเทศไทยประมาณ 1-4 ปี และมากที่สุดประมาณ 2 ปี แต่จะเห็นว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมมาบตาพุดอาศัยอยู่ในประเทศไทยในระยะเวลาที่มากกว่าชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง

807. 767

5749 0

ณ. 9

25 1555

ตารางที่ 2.8 ระยะเวลาเฉลี่ยของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย จำแนกตามภูมิภาคของประเทศ

ภูมิภาค	นิกมอุตสาหกรรม		รวม
	แหลมฉบัง	มาบตาพุด	
ตะวันออก	75 คน	45 คน	120 คน
น้อยที่สุด	1 เดือน	1 เดือน	1 เดือน
มากที่สุด	8.50 ปี	5.25 ปี	8.50 ปี
เฉลี่ย	8.50 ปี	2.50 ปี	2.67 ปี
S.D.	75 คน	1.58	1.80
ตะวันตก	75 คน	45 คน	34 คน
น้อยที่สุด	1.08 ปี	3.3 เดือน	3.3 เดือน
มากที่สุด	1.08 ปี	14 ปี	14 ปี
เฉลี่ย	1.08 ปี	3.78 ปี	3.72 ปี
S.D.	75 คน	1.50	2.95

จากตารางที่ 2.8 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลานานที่สุด คือ 14 ปี และเป็นชาวตะวันตก ส่วนชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกทั้งในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาน้อยที่สุดคือ 1 เดือน และสรุปได้ชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตก อาศัยอยู่ในประเทศไทยมีระยะเวลาโดยเฉลี่ยมากกว่าชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออก

บทที่ 3

ผลการวิจัย

“การศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด” ครั้งนี้ พิจารณาจากชีวิตประจำวันของชาวต่างชาติด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ทั้งที่เป็นการกระทำ และความคิดเห็นเมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมไทย โดยมีผลการวิจัยดังนี้

วิถีชีวิต

ในด้านวิถีชีวิตของชาวต่างชาติที่ศึกษาจะเป็นการเสนอภาพของชาวต่างชาติที่เกี่ยวกับสถานภาพทางสังคม ที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนบ้าน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การทำงาน การซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภคในชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง การติดต่อสื่อสารกับครอบครัว และการเผยแพร่วัฒนธรรม การสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวต่างชาติจะทำให้เราเข้าใจถึงสภาพความเป็นอยู่ของชาวต่างชาติ และสามารถพัฒนาไปสู่การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 3.1 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
โสด	32.0 (24)	45.5 (5)	40.0 (18)	30.4 (7)	35.1 (54)
สมรส	68.0 (51)	54.5 (6)	60.0 (27)	69.6 (16)	64.9 (100)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.1 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสเป็นผู้ที่สมรสแล้ว หากพิจารณาจากข้อมูลด้านลักษณะงานที่ทำจะเห็นว่าชาวต่างชาติส่วนใหญ่ทำงานระดับผู้จัดการและวิศวกร จากลักษณะตำแหน่งดังกล่าวแสดงให้เห็นชาวต่างชาติ น่าจะเป็นผู้ที่มีอายุอยู่ในวัยผู้ใหญ่มากกว่าที่เป็นวัยหนุ่มสาว และโดยปกติแล้วคนที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ มักจะเป็นผู้ที่มีครอบครัวแล้วมากกว่าที่จะเป็นคนโสด

ตารางที่ 3.2 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามประเภทที่อยู่อาศัย

ประเภทที่อยู่อาศัย	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
บ้านเดี่ยว/บ้านแถว	18.1 (13)	54.5 (6)	59.1 (26)	34.8 (8)	35.3 (53)
คอนโด/อพาร์ทเมนต์/ โรงแรม	81.9 (59)	45.5 (5)	40.9 (18)	65.2 (15)	64.7 (97)
รวม	55.3 (83)		44.7 (67)		100.0 (150)

จากตารางที่ 3.2 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในคอนโด/อพาร์ทเมนต์/โรงแรม และเมื่อพิจารณาจากพื้นที่จริงจะเห็นว่าบริเวณใกล้เคียงกับนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีที่อยู่อาศัยเป็นคอนโด/อพาร์ทเมนต์/โรงแรมเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเป็นการสะดวกที่ชาวต่างชาติจะพักอาศัยอยู่ในที่พักอาศัยแบบนี้เพราะคอนโด/อพาร์ทเมนต์/โรงแรมมีลักษณะเป็นห้องชุด สามารถเข้าอยู่อาศัยได้โดยไม่ต้องจัดหาและซื้อเครื่องใช้ภายในบ้าน และเมื่อมีการย้ายที่อยู่หรือเดินทางกลับประเทศก็ไม่ต้องเป็นภาระเรื่องเครื่องใช้ภายในบ้าน

ตารางที่ 3.3 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามประเภทเพื่อนบ้าน (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

ประเภทเพื่อนบ้าน	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
คนไทย	35.1 (34)	45.5 (5)	48.3 (28)	24.0 (6)	38.2 (73)
เพื่อนร่วมชาติเดียวกัน	50.5 (49)	-	25.9 (15)	8.0 (2)	34.6 (66)
ชาวต่างชาติประเทศอื่น	14.4 (14)	54.5 (6)	25.9 (15)	68.0 (17)	27.2 (52)
รวม	55.9 (85)		44.7 (67)		100.0 (152)

จากตารางที่ 3.3 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีเพื่อนบ้านเป็นคนไทย และเมื่อมองในภาพรวมจะพบว่า ชาวต่างชาติทั้งในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีเพื่อนบ้านเป็นคนต่างเชื้อชาติ (Heterogeneity of population) มากกว่าเพื่อนร่วมชาติเดียวกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชาวต่างชาติส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีวัฒนธรรม

ธรรมที่เกิดจากการผสมผสานของหลายชาติหลายภาษา นอกจากชาวต่างชาติจะอยู่ภายในสังคมที่มีวัฒนธรรมย่อยมาจากหลายประเทศแล้ว ปัจจัยด้านกรรมีการมีงานทำยังส่งผลให้มีการอพยพแรงงานจากภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด ปรากฏการณ์ทางสังคมดังกล่าวทำให้วัฒนธรรมไทยจากภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยเข้ามาแพร่กระจายเป็นวัฒนธรรมย่อยอยู่ในบริเวณนี้ด้วยเช่นกัน ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการกลายเป็นอุตสาหกรรมบริเวณแหลมฉบังและมาบตาพุด ส่งผลให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมของต่างชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทยตามมา

ตารางที่ 3.4 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการพักอาศัยกับเพื่อนบ้าน

การพักอาศัยกับเพื่อนบ้าน	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
บ่อยครั้ง	31.1 (23)	36.4 (4)	16.3 (7)	30.4 (7)	27.2 (41)
บางครั้ง	32.4 (24)	18.2 (2)	37.2 (16)	26.1 (6)	31.8 (48)
นาน ๆ ครั้ง	28.4 (21)	36.4 (4)	25.6 (11)	43.5 (10)	30.5 (46)
ไม่เคยพักอาศัย	8.1 (6)	9.1 (1)	20.9 (9)	-	10.6 (16)
รวม	56.3 (85)		43.7 (66)		100.0 (151)

จากตารางที่ 3.4 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีการพักอาศัยกับเพื่อนบ้านเป็นบางครั้ง และจะพบว่า การพักอาศัยกับเพื่อนบ้านของชาวต่างชาติมีลักษณะเป็นบางครั้งและนาน ๆ ครั้งมากกว่าบ่อยครั้ง ซึ่งสัมพันธ์กับข้อมูลด้านเพื่อนบ้านในตารางที่ 3.2 ที่แสดงให้เห็นว่าชาวต่างชาติมีเพื่อนบ้านส่วนใหญ่เป็นคนต่างเชื้อชาติ (Heterogeneity of population) มากกว่าเพื่อนร่วมชาติเดียวกัน ลักษณะเช่นนี้เป็นพฤติกรรมทั่วไปของคนในสังคมแบบเมืองที่มีวิถีชีวิตแบบสันโดศ (Individualism) ที่ไม่สนใจสังคมรอบด้าน

ตารางที่ 3.5 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
ปลอดภัยดี	18.3 (13)	27.3 (3)	33.3 (15)	52.2 (12)	28.7 (43)
ปลอดภัยปานกลาง	69.0 (49)	54.5 (6)	60.0 (27)	47.8 (11)	62.0 (93)
ไม่มีความปลอดภัย	12.7 (9)	18.2 (2)	6.7 (3)	-	9.3 (14)
รวม	54.7 (82)		45.3 (68)		100.0 (150)

จากตารางที่ 3.5 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระดับปานกลางถึงระดับดี

มีข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากผลการศึกษานี้ กล่าวคือ ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่ำกว่าชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และโดยเฉพาะชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตกในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินดีกว่าชาวต่างชาติกลุ่มอื่น ๆ

ตารางที่ 3.6 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำแนกตามประเภทเพื่อนบ้าน (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

ประเภทเพื่อนบ้าน	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
คนไทย	45.5 (5)	50.0 (1)	40.0 (2)	-	57.1 (8)
เพื่อนร่วมชาติเดียวกัน	54.5 (6)	-	40.0 (2)	-	57.1 (8)
ชาวต่างชาติประเทศอื่น	-	50.0 (1)	20.0 (1)	-	14.3 (2)
รวม	78.6 (11)		21.4 (3)		100.0 (14)

จากตารางที่ 3.6 เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทเพื่อนบ้านกับชาวต่างชาติที่ตอบว่าไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า ชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่วนใหญ่มีเพื่อนบ้านเป็นคนไทยและเพื่อนร่วมชาติเดียวกัน

ตารางที่ 3.7 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำแนกตามการหัก
หายกับเพื่อนบ้าน

การหักหายกับ เพื่อนบ้าน	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
บ่อยครั้ง	44.4 (4)	-	50.0 (1)	-	38.5 (5)
บางครั้ง	22.2 (2)	50.0 (1)	50.0 (1)	-	30.8 (4)
นาน ๆ ครั้ง	22.2 (2)	50.3 (1)	-	-	23.1 (3)
ไม่เคยหักหาย	11.1 (1)	-	-	-	7.7 (1)
รวม	84.6 (11)		15.4 (2)		100.0 (13)

จากตารางที่ 3.7 เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการหักหายกับเพื่อนบ้านกับชาวต่างชาติที่ตอบว่าไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า ชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่วนใหญ่หักหายกับเพื่อนบ้านบ่อยครั้ง

ตารางที่ 3.8 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำแนกตาม
ประเภทที่อยู่อาศัย

ประเภทที่อยู่อาศัย	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
บ้านเดี่ยว/บ้านแฝด	22.2 (2)	100.0 (2)	-	-	28.6 (4)
คอนโด/อพาร์ทเมนต์/ โรงแรม	77.8 (7)	-	100.0 (3)	-	71.4 (10)
รวม	78.6 (11)		21.4 (3)		100.0 (14)

จากตารางที่ 3.8 เมื่อทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทที่อยู่อาศัยกับชาวต่างชาติที่ตอบว่าไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า ชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นคอนโด/อพาร์ทเมนต์/โรงแรม

ตารางที่ 3.9 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามชั่วโมงทำงานในหนึ่งสัปดาห์

เวลาทำงาน	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
น้อยกว่า 48 ชั่วโมง	21.9 (16)	54.5 (6)	67.4 (29)	22.7 (5)	37.6 (56)
48 ชั่วโมง	23.3 (17)	18.2 (2)	9.3 (4)	13.6 (3)	17.4 (26)
มากกว่า 48 ชั่วโมง	54.8 (40)	27.3 (3)	23.3 (10)	63.6 (14)	45.0 (67)
รวม	56.4 (84)		43.6 (65)		100.0 (149)
น้อยที่สุด (ช.ม.)	10	40	8	40	8
มากที่สุด (ช.ม.)	72	70	60	70	72
ค่าเฉลี่ย (ช.ม.)	50.79	47.73	43.60	49.95	48.37
S.D.	10.03	9.55	11.26	7.19	10.41

จากตารางที่ 3.9 พบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีชั่วโมงทำงานในหนึ่งสัปดาห์มากกว่า 48 ชั่วโมง และพบว่าชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังมีชั่วโมงทำงานในหนึ่งสัปดาห์มากกว่าชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จากผลการศึกษาน่าจะชี้ให้เห็นว่าชาวต่างชาติทำงานสัปดาห์ละประมาณ 6 วัน ๆ ละ 8 ชั่วโมง ซึ่งเป็นระบบการทำงานของโรงงานอุตสาหกรรมโดยทั่วไป

ตารางที่ 3.10 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามลักษณะการทำงาน

ลักษณะการทำงาน	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
เจ้าของกิจการ	1.4 (1)	-	-	-	0.7 (1)
ผู้บริหาร	55.4 (41)	72.7 (8)	60.0 (27)	52.2 (12)	57.5 (88)
วิศวกร	23.0 (17)	18.2 (2)	26.7 (12)	13.0 (3)	22.2 (34)
ที่ปรึกษา	1.4 (1)	-	4.4 (2)	21.7 (5)	5.2 (8)
ผู้เชี่ยวชาญ	10.8 (8)	9.1 (1)	6.7 (3)	4.3 (1)	8.5 (13)
เจ้าหน้าที่	8.1 (6)	-	2.2 (1)	-	4.6 (7)
ผู้ฝึกอบรม	-	-	-	8.7 (2)	1.3 (2)
รวม	55.6 (85)		44.4 (68)		100.0 (153)

จากตารางที่ 3.10 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ทำงานเป็นผู้บริหาร/ผู้จัดการ และรองลงมาเป็นวิศวกร หรืออาจกล่าวได้ว่าชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง (Middle class) ทำงานในสายวิชาชีพ (Professional status) ที่ต้องใช้ความรู้ทางเทคนิคและความชำนาญเฉพาะด้านเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 3.11 ชั่วโมงเฉลี่ยในการทำงานในหนึ่งสัปดาห์ของชาวต่างชาติ จำแนกตามลักษณะการทำงาน

ลักษณะการทำงาน	นิกมอุตสาหกรรม				รวม	
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		Mean	S.D.
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
เจ้าของกิจการ	48.00	0	-	-	48.00	0
ผู้บริหาร/ผู้จัดการ	50.75	9.55	47.11	5.74	49.19	8.30
วิศวกร	49.50	12.88	42.33	15.27	46.24	14.26
ที่ปรึกษา	40.00	0	51.57	10.92	50.13	10.91
ผู้เชี่ยวชาญ	49.78	7.90	37.00	18.51	45.85	12.84
เจ้าหน้าที่	53.67	9.24	44.00	0	52.29	9.20
ผู้ฝึกอบรม	-	-	45.00	7.07	45.00	7.07
รวม	50.42	10.02	45.75	10.46	48.37	10.44

จากตารางที่ 3.11 ชาวต่างชาติที่ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการทำงานในหนึ่งสัปดาห์มากกว่าชาวต่างชาติที่มีลักษณะการทำงานแบบอื่น และเป็นกลุ่มที่มีจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการทำงานในหนึ่งสัปดาห์มากที่สุดในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง แต่ขณะที่ชาวต่างชาติที่ทำงานเป็นที่ปรึกษาอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดมีจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการทำงานในหนึ่งสัปดาห์มากที่สุด

ชาวต่างชาติที่ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังมีจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการทำงานในหนึ่งสัปดาห์มากกว่าชาวต่างชาติที่ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และชาวต่างชาติที่ทำงานเป็นผู้ฝึกอบรมจะมีจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยในการทำงานในหนึ่งสัปดาห์น้อยกว่าชาวต่างชาติที่มีลักษณะการทำงานแบบอื่น

ตารางที่ 3.12 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน

ประเภทหน่วยงาน	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
โรงงานอุตสาหกรรม	95.9 (71)	63.6 (7)	88.9 (40)	87.0 (20)	90.2 (138)
ธุรกิจค้าขาย	1.4 (1)	9.1 (1)	-	4.3 (1)	2.0 (3)
ธุรกิจบริการ	2.7 (2)	27.3 (3)	11.1 (5)	8.7 (2)	7.8 (12)
รวม	55.6 (85)		44.4 (68)		100.0 (153)

จากตารางที่ 3.12 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในบริษัทที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเป็นจริงที่พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออก

ตารางที่ 3.13 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามสถานที่ที่นิยมซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

สถานที่ที่นิยมซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภค	นิกมุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
ร้านค้าทั่วไป	7.0 (6)	16.7 (2)	16.7 (9)	25.0 (6)	13.1 (23)
ร้านซูเปอร์มาร์เก็ตใกล้บ้าน	65.1 (56)	41.7 (5)	48.1 (26)	58.3 (14)	57.4 (101)
ห้างสรรพสินค้า	27.9 (24)	41.7 (5)	35.2 (19)	16.7 (4)	29.5 (52)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.13 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ นิยมซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวันจากร้านซูเปอร์มาร์เก็ตใกล้บ้าน ซึ่งวิถีชีวิตของชาวต่างชาติในด้านนี้คงไม่แตกต่างจากวิถีชีวิตของคนไทยทั่วไป เพราะปัจจุบันร้านขายสินค้าสำหรับอุปโภคและบริโภคในชีวิตประจำวันได้เปลี่ยนรูปแบบไปเป็นร้านค้าแบบร้านซูเปอร์มาร์เก็ตเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับมีการสร้างห้างสรรพสินค้าแพร่กระจายอยู่ทั่วไปในเมืองที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ ดังนั้นการซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภคในสังคมไทยจึงนิยมซื้อจากร้านค้าซูเปอร์มาร์เก็ตและห้างสรรพสินค้ามากกว่าร้านค้าทั่วไป เพราะมีสินค้าจำนวนมากและสามารถเลือกซื้อได้อย่างสะดวก

ตารางที่ 3.14 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการใช้เวลาว่าง (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

การใช้เวลาว่าง	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
เล่นกีฬา	30.5 (39)	30.0 (6)	23.3 (20)	17.4 (8)	47.7 (73)
ซื้อปิ้ง	9.4 (12)	5.0 (1)	10.5 (9)	6.5 (3)	16.3 (25)
ดูหนัง	7.8 (10)	5.0 (1)	11.6 (10)	10.9 (5)	17.0 (26)
ดูทีวี	21.9 (28)	20.0 (4)	20.9 (18)	17.4 (8)	37.9 (58)
ฟังวิทยุ/เทป	1.6 (2)	0.0 (0)	5.8 (5)	2.2 (1)	5.2 (8)
อ่านหนังสือ	18.0 (23)	20.0 (4)	18.6 (16)	15.2 (7)	32.7 (50)
สะสมสิ่งของ	-	-	-	10.9 (5)	3.3 (5)
นอน	7.0 (9)	5.0 (1)	4.7 (4)	2.2 (1)	9.8 (15)
อื่นๆ	3.9 (5)	15.0 (3)	4.7 (4)	17.4 (8)	13.1 (20)
รวม	56.2 (86)		43.8 (67)		100.0 (153)

จากตารางที่ 3.14 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ นิยมใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬา นอกจากการเล่นกีฬาแล้วชาวต่างชาติส่วนใหญ่ทั้งในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดนิยมใช้เวลาว่างอยู่ในที่พักอาศัยมากกว่านอกที่พักอาศัย เช่น ดูทีวี และอ่านหนังสือ เป็นต้น หากพิจารณาจากการทำงานของชาวต่างชาติพบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ทำงาน สัปดาห์ละ 6 วัน ๆ ละประมาณ 8 ชั่วโมง ดังนั้นการพักผ่อนที่ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดได้ดีก็คือ การออกกำลังกาย และพักผ่อนเบา ๆ ด้วยการพักผ่อนอยู่ภายในบ้านมากกว่าที่จะใช้เวลาว่างด้วยการทำกิจกรรมนอกบ้าน

ตารางที่ 3.15 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ผลกระทบจาก สภาพเศรษฐกิจ ของไทยในปัจจุบัน	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
ไม่มีผลกระทบ	10.7 (8)	18.2 (2)	20.5 (9)	4.3 (1)	13.1 (20)
มีผลกระทบน้อย	34.7 (26)	45.5 (9)	20.5 (9)	43.5 (10)	32.7 (50)
มีผลกระทบปานกลาง	29.3 (22)	36.4 (4)	20.5 (9)	47.8 (11)	30.1 (46)
มีผลกระทบมาก	25.3 (19)	-	38.6 (17)	4.3 (1)	24.2 (37)
รวม	56.2 (86)		43.8 (67)		100.0 (153)

จากตารางที่ 3.15 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากภาวะเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันมากกว่าไม่ได้รับผลกระทบ การได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันของชาวต่างชาติครั้งนี้ น่าเป็นผลมาจากเงินเดือนที่ชาวต่างชาติได้รับเป็นเงินบาท ดังนั้นเมื่อไทยเกิดปัญหาวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจ ชาวต่างชาติจึงได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 3.16 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการมีข้อมูลแนะนำการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ

มีข้อมูลแนะนำ การปฏิบัติตน เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
ไม่มี	12.5 (9)	10.0 (1)	27.3 (12)	26.1 (6)	18.8 (28)
มีเล็กน้อย	73.6 (53)	40.0 (4)	56.8 (25)	43.5 (10)	61.7 (92)
มีเพียงพอ	13.9 (10)	50.0 (5)	15.9 (7)	30.4 (7)	19.5 (29)
รวม	55.0 (82)		45.0 (67)		100.0 (149)

จากตารางที่ 3.16 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีข้อมูลเล็กน้อยในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีข้อมูลแนะนำการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินมากกว่าไม่มีข้อมูล

เนื่องจากต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับระดับของการมีข้อมูลสำหรับปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ จึงทำการปรับข้อมูลระดับของการมีข้อมูลสำหรับปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุให้อยู่ในรูปของคะแนนคือ ไม่มีข้อมูล = 0 , มีข้อมูลเล็กน้อย = 1 และ มีเพียงพอ = 2 และทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ดังตารางที่ 3.17

ตารางที่ 3.17 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับระดับของการมีข้อมูลสำหรับปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ

ระดับของการมีข้อมูลแนะนำ การปฏิบัติตน	นิกมอุตสาหกรรม				รวม	
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด			
	r	p	r	p	r	p
ชาวตะวันออก	0.46	0.00	-0.06	0.68	0.26	0.005
ชาวตะวันตก	-0.23	0.53	0.19	0.40	0.08	0.65
รวม	0.35	0.001	0.10	0.44	0.21	0.01

จากตารางที่ 3.17 พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยของชาวต่างชาติกับระดับของการมีข้อมูลแนะนำการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ แต่ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังที่เป็นชาวตะวันตกกลุ่มเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ตารางที่ 3.18 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามภาษาที่ใช้ในการทำงาน (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

ภาษาที่ใช้ ในการทำงาน	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
ไทย	39.6 (42)	8.3 (1)	26.5 (18)	8.0 (2)	29.9 (63)
อังกฤษ	42.5 (45)	91.7 (11)	61.8 (42)	92.0 (23)	57.3 (121)
ภาษาประจำชาติ	17.9 (19)	-	11.8 (8)	-	12.8 (27)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.18 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในการทำงาน อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าภาษาไทยเป็นอีกภาษาหนึ่งที่ชาวต่างชาติใช้สำหรับสื่อสารในการทำงานรองลงมาจากภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 3.19 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาไทยในการทำงานกับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
น้อยกว่า 5 ปี	81.0 (34)	-	77.8 (14)	-	76.2 (48)
5 ปี และมากกว่า 5 ปี	19.0 (8)	100.0 (1)	22.2 (4)	100.0 (2)	23.8 (15)
รวม	68.3 (43)		31.7 (20)		100.0 (63)

จากตารางที่ 3.19 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยน้อยกว่า 5 ปีใช้ภาษาไทยสื่อสารในการทำงานมากกว่าชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย 5 ปีและมากกว่า 5 ปี ถึงแม้ว่าจะไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับการใช้ภาษาไทย แต่พบว่าชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เป็นชาวตะวันออกมีการใช้ภาษาไทยมากกว่าชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตก

ตารางที่ 3.20 ร้อยละของชาวต่างชาติและภูมิภาคของประเทศ จำแนกตามวิธีการติดตามข่าวและ
สถานการณ์ของประเทศตนเอง (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

วิธีการติดตามข่าวและ สถานการณ์ของ ประเทศตนเอง	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
หนังสือพิมพ์	41.0 (50)	38.1 (8)	44.1 (30)	32.7 (16)	40.0 (104)
โทรทัศน์	43.4 (53)	42.9 (9)	47.1 (32)	38.8 (19)	43.5 (113)
อินเทอร์เน็ต	13.9 (17)	19.0 (4)	7.4 (5)	24.5 (12)	14.6 (38)
อื่นๆ	1.6 (2)	-	1.5 (1)	4.1 (2)	1.9 (5)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.20 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่
ติดตามข่าวและสถานการณ์ของประเทศตนเองด้วยโทรทัศน์ อย่างไรก็ตามจะพบว่า ชาวต่างชาติส่วน
ใหญ่จะใช้สื่อที่สะดวกและง่ายในการรับข่าวสาร เช่น หนังสือพิมพ์ และ โทรทัศน์เป็นต้น

สำหรับสื่อประเภทอื่น ๆ ที่ชาวต่างชาติใช้ในการติดตามสถานการณ์ของประเทศตนเองเป็น
หนังสือวารสาร วิทยุ และ โทรเลข

ตารางที่ 3.21 ร้อยละของชาวต่างชาติและภูมิภาคของประเทศ จำแนกตามวิธีการติดต่อกับครอบครัว
ที่อยู่อื่นต่างประเทศ (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

วิธีการติดต่อกับ ครอบครัวที่อยู่อื่น ต่างประเทศ	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
จดหมาย	9.5 (10)	6.3 (1)	15.7 (11)	13.5 (7)	11.9 (29)
โทรศัพท์	66.7 (70)	62.5 (10)	61.4 (43)	40.4 (21)	59.3 (144)
โทรสาร	15.2 (16)	6.3 (1)	14.3 (10)	13.5 (7)	14.0 (34)
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	7.6 (8)	18.8 (3)	8.6 (6)	32.7 (17)	14.0 (34)
ครอบครัวอยู่ในเมือง ไทย	1.0 (1)	6.3 (1)	-	-	1.3 (2)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.21 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ติดต่อกับครอบครัวที่อยู่ต่างประเทศด้วยโทรศัพท์ มีข้อน่าสังเกตว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเลือกใช้การสื่อสารที่ใช้ง่ายและสะดวกในการติดต่อกับครอบครัวที่อยู่ในต่างประเทศมากกว่าวิธีอื่น

ตารางที่ 3.22 จำนวนครั้งเฉลี่ยในการเดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัวของชาวต่างชาติ

การเดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัว	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
จำนวน (คน)	74	10	44	22	150
น้อยที่สุด (ครั้ง)	0	0	0	0	0
มากที่สุด (ครั้ง)	20	10	20	16	20
ค่าเฉลี่ย (ครั้ง)	4.80	2.90	5.11	4.18	4.67
S.D.	4.53	3.45	5.11	4.31	4.56

จากตารางที่ 3.22 พบว่า ชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกทั้งในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดเดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัวบ่อยครั้งที่สุด และบ่อยครั้งกว่าชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตกทั้งในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้คงเป็นเรื่องปกติของการเดินทาง เพราะชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกเดินทางระยะใกล้ สะดวก รวดเร็ว และใช้เวลาในการเดินทางน้อยกว่า

ตารางที่ 3.23 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับการเดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัว

การเดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัว	นิคมอุตสาหกรรม				รวม	
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด			
	r	p	r	p	r	p
ชาวตะวันออก	0.54	0.00	0.65	0.00	0.56	0.00
ชาวตะวันตก	0.009	0.98	0.80	0.30	0.65	0.00
รวม	0.46	0.00	0.60	0.00	0.53	0.00

จากตารางที่ 3.23 พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางระหว่างการเดินทางกลับไปเยี่ยมครอบครัวกับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกและชาวตะวันตกทั้งในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด

ตารางที่ 3.24 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติ

การเผยแพร่วัฒนธรรม ประจำชาติ	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
เคย	80.8 (59)	72.7 (8)	73.3 (33)	47.8 (11)	73.0 (111)
ไม่เคย	19.2 (14)	27.3 (3)	26.7 (12)	52.2 (12)	27.0 (41)
รวม	55.3 (84)		44.7 (68)		100.0 (152)

จากตารางที่ 3.24 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่เคยทำการเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติของตนให้กับเพื่อนร่วมงาน การเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติของชาวต่างชาติเป็นกระบวนการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามาสู่สังคมไทยวิธีหนึ่ง การแพร่กระจายเข้ามาของวัฒนธรรมต่างประเทศอาจได้รับการยอมรับหรือไม่ยอมรับจากสังคมไทยนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมดังกล่าวมีความเหมาะสมกับสังคมไทยมากน้อยเพียงใด แต่อย่างไรก็ตามในข้อเท็จจริงของการเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติของชาวต่างชาติเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพราะพฤติกรรมและการกระทำที่ชาวต่างชาติแสดงออกมาบางอย่างเป็นความเคยชินในชีวิตประจำวันที่สามารถกระทำได้ และอาจไม่มีผลกระทบเชิงลบหรือขัดแย้งกับวัฒนธรรมไทยที่เป็นวัฒนธรรมหลัก การแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่างชาติที่เกิดจากการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยของชาวต่างชาติเป็นการสอดแทรกและยอมรับเข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยโดยที่คนไทยอาจจะไม่รู้สึกว่าตนได้รับเอาวัฒนธรรมต่างชาติไว้แล้ว

การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของชาวต่างชาติ เพราะเมื่อชาวต่างชาติเข้ามาอยู่ในสังคมไทยแล้วย่อมปฏิบัติตนให้เข้ากับสังคมไทย และเป็นที่ยอมรับของสังคม การศึกษาในส่วนนี้สามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวต่างชาติที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยทั้งด้านภาษา การรับประทานอาหาร และการปฏิบัติตามประเพณีของไทย

ตารางที่ 3.25 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสามารถในการพูดภาษาไทย

ความสามารถ ในการพูดภาษาไทย	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
พูดไม่ได้	9.3 (7)	36.4 (4)	8.9 (4)	26.1 (6)	13.6 (21)
พูดได้เล็กน้อย	74.7 (56)	54.5 (6)	84.4 (38)	69.6 (16)	75.3 (116)
พูดได้ดี	16.0 (12)	9.1 (1)	6.7 (3)	4.3 (1)	11.0 (17)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.25 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่สามารถพูดภาษาไทยได้เล็กน้อย โดยชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกส่วนใหญ่สามารถพูดภาษาไทยได้ดีกว่าชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตก

ตารางที่ 3.26 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสามารถในการอ่านภาษาไทย

ความสามารถ ในการอ่านภาษาไทย	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
อ่านไม่ได้	85.3 (64)	90.9 (10)	82.2 (37)	73.9 (17)	83.1 (128)
อ่านได้เล็กน้อย	12.0 (9)	9.1 (1)	17.8 (8)	26.1 (6)	15.6 (24)
อ่านได้ดี	2.7 (2)	-	-	-	1.3 (2)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.26 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้ แต่มีชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังสามารถอ่านภาษาไทยได้ดี

ตารางที่ 3.27 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสามารถในการเขียนภาษาไทย

ความสามารถในการเขียนภาษาไทย	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
เขียนไม่ได้	86.7 (65)	90.9 (10)	80.0 (36)	73.9 (17)	83.1 (128)
เขียนได้เล็กน้อย	13.3 (10)	9.1 (1)	17.8 (8)	26.1 (6)	16.2 (25)
เขียนได้ดี	-	-	2.2 (1)	-	0.6 (1)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.27 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ไม่สามารถเขียนภาษาไทยได้ แต่มีชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดสามารถเขียนภาษาไทยได้ดี สาเหตุที่ชาวต่างชาติส่วนใหญ่สามารถใช้ภาษาไทยในการพูดได้ดีกว่าการอ่านและการเขียนเพราะ การพูดเป็นการสื่อสารที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากกว่าการอ่านและการเขียน และในชีวิตประจำวันของชาวต่างชาติกระบวนการเรียนรู้ด้านการพูด เป็นการเรียนรู้ทางตรงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

ตารางที่ 3.28 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการรับประทานอาหารไทย

การรับประทานอาหารไทย	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
บ่อยครั้ง	45.3 (34)	45.5 (5)	24.4 (11)	47.8 (11)	39.6 (61)
บางครั้ง	25.3 (19)	27.3 (3)	46.7 (21)	34.8 (8)	33.1 (51)
นาน ๆ ครั้ง	24.0 (18)	18.2 (2)	20.0 (9)	17.4 (4)	21.4 (33)
ไม่เคย	5.3 (4)	9.1 (1)	8.9 (4)	-	5.8 (9)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.28 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่รับประทานอาหารไทยบ่อยครั้ง การที่ชาวต่างชาติรับประทานอาหารไทยบ่อยครั้งน่าจะมีผลมาจากสภาพแวดล้อมด้านอาหารที่ส่วนใหญ่เป็นอาหารไทย รวมถึงการสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย จึงทำให้ชาวต่างชาติรับประทานอาหารไทยบ่อยครั้ง

ตารางที่ 3.29 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการเข้าร่วมงานมงคลหรืองานอวมงคลของไทย

การเข้าร่วมงาน มงคลหรืออวมงคล ของไทย	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
เคย	80.0 (60)	81.8 (9)	73.3 (33)	78.3 (18)	77.9 (120)
ไม่เคย	20.0 (15)	18.2 (2)	26.7 (12)	21.7 (5)	22.1 (34)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.29 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมงานมงคลและงานอวมงคลของไทย การเข้าร่วมงานมงคลหรืองานอวมงคลของไทยของชาวต่างชาติ น่าจะเกิดจากการเชิญเข้าร่วมงานจากเพื่อนชาวไทย ซึ่งเป็นประเพณีของไทยเมื่อมีงานมงคลหรืองานอวมงคลจะเชื้อเชิญคนที่รู้จัก ประกอบกับงานมงคลและงานอวมงคลเป็นวัฒนธรรมสากลประเภทหนึ่งที่ทุกคนรู้จักเป็นเพียงแต่แตกต่างกันในรูปแบบเท่านั้น

ตารางที่ 3.30 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการทำบุญหรือตักบาตรแบบชาวพุทธ

การทำบุญหรือ ตักบาตร	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
เคย	36.0 (27)	36.4 (4)	64.4 (29)	47.8 (11)	46.1 (71)
ไม่เคย	64.0 (48)	63.6 (7)	35.6 (16)	52.2 (12)	53.9 (83)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.30 พบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ไม่เคยทำบุญหรือตักบาตรแบบชาวพุทธ แต่ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดส่วนใหญ่เคยทำบุญหรือตักบาตรแบบชาวพุทธมากกว่าไม่เคย การทำบุญและตักบาตร เป็นวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากงานมงคลและงานอวมงคล กล่าวคือ การทำบุญและตักบาตรเป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา การที่ชาวต่างชาติจะทำบุญหรือ

ด้กบาตรนำจะเป็นผลมาจากการเข้าร่วมงานพิธีกรรมต่าง ๆ มากกว่าที่จะทำบุญหรือด้กบาตรตามจุดมุ่งหมายของคนไทย เพราะศาสนาเป็นเรื่องของความเชื่อ ความศรัทธา และความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงได้ ยากกว่าการปฏิบัติตามวัฒนธรรมสากลทั่ว ๆ ไป

ตารางที่ 3.31 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการแต่งชุดไทย

การแต่งชุดไทย	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
เคย	8.0 (6)	-	-	40.9 (9)	9.8 (15)
ไม่เคย	92.0 (69)	100.0 (11)	100.0 (45)	59.1 (13)	90.2 (138)
รวม	56.2 (86)		43.8 (67)		100.0 (153)

จากตารางที่ 3.31 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ไม่เคยแต่งชุดไทย และชาวต่างชาติที่เคยแต่งชุดไทยส่วนใหญ่เป็นชาวตะวันตก การแต่งกายด้วยชุดไทยถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมเฉพาะสังคมหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นการแต่งชุดไทยของชาวต่างชาติจึงมีโอกาสดเกิดขึ้นได้เฉพาะชาวต่างชาติที่เข้าร่วมงานประเพณีท้องถิ่นมากกว่างานประเพณีทั่ว ๆ ไป และชาวต่างชาติจำนวนน้อยมากที่จะหาชุดไทยมาใส่ในงานต่าง ๆ เพราะชุดไทยจะมีลักษณะเฉพาะงาน และในแต่ละปีโอกาสในการใส่ชุดไทยมีน้อยครั้ง ประกอบกับกิจกรรมหรืองานประเพณีต่าง ๆ ของไทยก็ไม่เคร่งครัดในการแต่งกายมากนัก

การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย

การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งการปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทย การปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยของชาวต่างชาตินอกจากจะศึกษาได้จากการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยแล้วอาจศึกษาได้จากการกระทำอื่น ๆ โดยทางอ้อม เช่น การเรียนรู้และรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของสังคมไทยจากการสัมผัสสังคมและวัฒนธรรมไทยตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย การติดต่อและสัมพันธ์กับคนไทย การรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ จนเกิดเป็นความประทับใจและสนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศไทย

ตารางที่ 3.32 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามสิ่งที่ประทับใจในสังคมไทย (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

สิ่งที่ประทับใจ	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
วัฒนธรรม	37.0 (30)	27.3 (3)	35.0 (21)	39.1 (9)	36.0 (63)
ประชาชน	42.0 (34)	54.5 (6)	43.3 (26)	52.2 (12)	44.6 (78)
สถานที่	9.9 (8)	18.2 (2)	16.7 (10)	8.7 (2)	12.6 (22)
ไม่มีสิ่งที่ประทับใจ	11.1 (9)	-	5.0 (3)	-	6.9 (12)
รวม	55.3 (78)		44.7 (63)		100.0 (141)

จากตารางที่ 3.32 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีความประทับใจต่อประชาชนมากที่สุด การประทับใจของชาวต่างชาติที่มีต่อคนไทยน่าจะเกิดจากลักษณะบุคลิกและนิสัยของคนไทยที่ยิ้มแย้ม เกรงใจ และอ่อนน้อมต่อผู้อื่น

ตารางที่ 3.33 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีสิ่งที่น่าสนใจในสังคมไทย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่
ในประเทศไทย

ระยะเวลา ที่อยู่ประเทศไทย	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
1 ปี	11.1 (1)	-	33.3 (1)	-	16.7 (2)
2 ปี	55.6 (5)	-	33.3 (1)	-	50.0 (6)
1 ปี	11.1 (1)	-	33.3 (1)	-	16.7 (2)
4 ปี	11.1 (1)	-	-	-	8.3 (1)
5 ปีและมากกว่า	11.1 (1)	-	-	-	8.3 (1)
รวม	75.0 (9)		25.0 (3)		100.0 (12)

จากตารางที่ 3.33 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดที่ไม่มีสิ่ง
ที่น่าสนใจในสังคมไทย ส่วนใหญ่เป็นชาวตะวันออกที่มีระยะเวลาอยู่ในประเทศไทยระหว่าง 1-2 ปี

ตารางที่ 3.34 ร้อยละของชาวต่างชาติที่ไม่มีสิ่งที่น่าสนใจในสังคมไทยและอาศัยอยู่ในประเทศ
ไทย 3 ปีและมากกว่า จำแนกตามความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
ปลอดภัยดี	-	-	-	-	-
ปลอดภัยปานกลาง	11.1 (1)	-	100.0 (1)	-	50.0 (2)
ไม่มีความปลอดภัย	66.7 (2)	-	-	-	50.0 (2)
รวม	-	-	-	-	100.0 (12)

จากตารางที่ 3.34 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดที่ไม่มีสิ่ง
ที่น่าสนใจในสังคมไทยและอาศัยอยู่ในประเทศไทย 3 ปีและมากกว่า 3 ปี ส่วนใหญ่มีความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สินปานกลางและไม่มีความปลอดภัย

ตารางที่ 3.35 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามภูมิภาคที่ชอบไปท่องเที่ยวหรือพักผ่อน
เมื่อมีเวลาว่าง (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

ภูมิภาคที่ชอบ ไปท่องเที่ยว	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
เหนือ	25.5 (41)	21.1 (4)	25.4 (18)	23.4 (15)	24.8 (78)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	8.1 (13)	5.3 (1)	7.0 (5)	9.4 (6)	7.9 (25)
ใต้	21.7 (35)	31.6 (6)	22.5 (16)	20.3 (13)	22.2 (70)
กลาง (ยกเว้น กรุงเทพฯ)	25.5 (41)	21.1 (4)	23.9 (17)	23.4 (15)	24.4 (77)
ตะวันออก (ยกเว้น จังหวัดที่อาศัยอยู่)	19.3 (31)	21.1 (4)	21.1 (15)	23.4 (15)	20.6 (65)
รวม	55.3 (78)		44.7 (63)		100.0 (141)

จากตารางที่ 3.35 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ นิยมไปท่องเที่ยวหรือพักผ่อนที่ภาคเหนือเมื่อมีเวลาว่าง ซึ่งใกล้เคียงกับนิยมไปเที่ยวภาคกลาง (ยกเว้น กรุงเทพฯ) แต่จากผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างชาตินิยมไปท่องเที่ยวเกือบทุกภูมิภาค ยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีชาวต่างชาตินิยมไปเที่ยวน้อยที่สุด

ตารางที่ 3.36 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามรูปแบบความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย

รูปแบบ ความสัมพันธ์	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
ติดต่อกันตาม ตำแหน่งและ หน้าที่	24.7 (18)	9.1 (1)	11.1 (5)	13.6 (3)	17.9 (27)
พูดคุยกันเมื่อมีเวลา ว่าง	16.4 (12)	9.1 (1)	22.2 (10)	18.2 (4)	17.9 (27)
รับประทานอาหาร กลางวันและอาหาร ค่ำด้วยกัน	37.0 (27)	63.6 (7)	26.7 (12)	13.6 (3)	35.8 (54)
เคยไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง	8.2 (6)	-	17.8 (8)	9.1 (2)	10.6 (16)
เคยไปเยี่ยมบ้านมาก กว่า 1 ครั้ง	13.7 (10)	18.2 (2)	20.0 (9)	22.7 (5)	17.2 (26)
พักอาศัยอยู่ด้วยกัน	-	-	2.2 (1)	-	0.7 (1)
รวม	55.6 (84)		44.4 (67)		100.0 (151)

จากตารางที่ 3.36 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทยในระดับรับประทานอาหารกลางวันและอาหารค่ำด้วยกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทยอยู่ในระดับทุติยภูมิมากกว่าระดับปฐมภูมิ

ตารางที่ 3.37 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสนใจในข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย

ความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
มาก	20.0 (15)	36.4 (4)	15.6 (7)	4.3 (1)	17.5 (27)
ปานกลาง	48.0 (36)	45.5 (5)	46.7 (21)	82.6 (19)	52.6 (81)
น้อย	32.0 (24)	18.2 (2)	37.8 (17)	13.0 (3)	29.9 (46)
รวม	55.8 (86)		44.2 (68)		100.0 (154)

จากตารางที่ 3.37 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่สนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยระดับปานกลาง

เนื่องจากต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับระดับความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย จึงทำการปรับข้อมูลระดับของการมีข้อมูลสำหรับปฏิบัติคนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุให้อยู่ในรูปของคะแนนคือ ไม่มีสนใจ = 0 , สนใจน้อย = 1 , สนใจปานกลาง = 2 และสนใจมาก = 3 และทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ดังตารางที่ 3.38

ตารางที่ 3.38 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย

ความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย	นิกมอุตสาหกรรม				รวม	
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด			
	R	P	r	P	R	P
ชาวตะวันออก	0.19	0.11	0.13	0.39	0.17	0.06
ชาวตะวันตก	0.27	0.43	0.22	0.31	0.21	0.24
รวม	0.22	0.05	0.16	0.19	0.19	0.02

จากตารางที่ 3.38 พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยของชาวต่างชาติ

ตารางที่ 3.39 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความสนใจในการเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศไทย
(คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

ความต้องการเรียนรู้	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
อันดับ 1					
-ภาษา	35.8 (24)	45.5 (5)	39.0 (16)	18.2 (4)	33.3 (47)
-กฎหมาย	4.5 (3)	9.1 (1)	2.4 (1)		3.5 (5)
-วัฒนธรรมและ ประชาชน	55.2 (37)	36.4 (4)	46.3 (19)	81.8 (18)	55.3 (78)
-การลงทุน	6.0 (4)	9.1 (1)	14.6 (6)		7.8 (11)
รวม	55.3 (78)		44.7 (63)		100.0 (141)
อันดับ 1					
-ภาษา	48.3 (28)	27.3 (3)	37.8 (14)	78.9 (15)	47.2 (60)
-กฎหมาย	10.3 (6)		8.1 (3)		7.1 (9)
-วัฒนธรรมและ ประชาชน	31.0 (18)	54.5 (6)	40.5 (15)	21.1 (4)	33.9 (43)
-การลงทุน	10.3 (6)	18.2 (2)	16.2 (6)		11.8 (15)
รวม	54.3 (69)		45.7 (58)		100.0 (127)
อันดับ 3					
-ภาษา	7.4 (4)	11.1 (1)	12.1 (4)		8.0 (9)
-กฎหมาย	57.4 (31)	55.6 (5)	57.6 (16)	56.3 (9)	54.0 (61)
-วัฒนธรรมและ ประชาชน	9.3 (5)	11.1 (1)	6.1 (2)	-	7.1 (8)
-การลงทุน	25.9 (14)	22.2 (2)	36.4 (12)	43.8 (7)	31.0 (35)
รวม	55.3 (78)		44.2 (50)		100.0 (141)

จากตารางที่ 3.39 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่สนใจเรียนรู้วัฒนธรรมและประชาชนเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นภาษา การลงทุน และกฎหมายตามลำดับ

ตารางที่ 3.40 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย

การปรับตัว เข้ากับสังคมไทย	นิคมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
น้อย	23.0 (17)	18.2 (2)	15.6 (7)	-	17.0 (26)
ปานกลาง	55.4 (41)	45.5 (5)	55.6 (25)	43.5 (10)	52.9 (81)
ดี	21.6 (16)	36.4 (4)	28.9 (13)	56.5 (13)	30.1 (46)
รวม	55.6 (85)		44.4 (68)		100.0 (153)

จากตารางที่ 3.40 พบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทยระดับปานกลาง

เนื่องจากต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับระดับของการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย จึงทำการปรับข้อมูลระดับของการมีข้อมูลสำหรับปฏิบัติคนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุให้อยู่ในรูปของคะแนนคือ ปรับตัวได้น้อย = 1 , ปรับตัวได้ปานกลาง = 2 และปรับตัวได้ดี = 3 และทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ดังตารางที่ 3.41

ตารางที่ 3.41 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย

การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย	นิคมอุตสาหกรรม				รวม	
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		r	p
	r	p	r	p		
ชาวตะวันออก	0.35	0.002	0.28	0.06	0.32	0.000
ชาวตะวันตก	0.31	0.36	-0.11	0.63	0.04	0.81
รวม	0.35	0.001	0.18	0.15	0.27	0.001

จากตารางที่ 3.41 พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด โดยระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกมีความสัมพันธ์เชิงบวก ระดับปานกลางและมากกว่าของชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตก และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางและมากกว่าของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด

ความต้องการตั้งถิ่นฐานและลงทุนในประเทศไทย

ความต้องการการตั้งถิ่นฐานและการลงทุนในประเทศไทยเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ชาวต่างชาติมีความสนใจในการทำธุรกิจในประเทศไทยมากน้อยเพียงใด และในความคิดของชาวต่างชาติอะไรเป็นอุปสรรคในการลงทุนในประเทศไทย

ตารางที่ 3.42 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย
อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ความต้องการซื้อ ที่อยู่อาศัย	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
ต้องการ	16.2 (12)	45.5 (5)	46.7 (21)	52.2 (12)	32.7 (50)
ไม่ต้องการ	83.8 (62)	54.5 (6)	53.3 (24)	47.8 (11)	67.3 (103)
รวม	55.6 (85)		44.4 (68)		100.0 (153)

จากตารางที่ 3.42 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ไม่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย ความไม่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยของชาวต่างชาติอาจสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดด้านกฎหมายในการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของชาวต่างชาติในประเทศไทยก็เป็นได้

ตารางที่ 3.43 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามการมีแผนการที่จะลงทุนหรือทำธุรกิจด้วยตนเองในประเทศไทย

แผนการที่จะลงทุน หรือทำธุรกิจ ในประเทศไทย	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
มีแผนการ	17.8 (13)	9.1 (1)	20.5 (9)	31.8 (7)	20.0 (30)
ไม่มีแผนการ	82.2 (60)	90.9 (10)	79.5 (35)	68.2 (15)	80.0 (120)
รวม	55.6 (85)		44.4 (68)		100.0 (150)

จากตารางที่ 3.43 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่ไม่มีแผนการที่จะลงทุนหรือทำธุรกิจด้วยตนเองในประเทศไทย

ตารางที่ 3.44 ร้อยละของชาวต่างชาติ จำแนกตามอุปสรรคที่สำคัญของชาวต่างชาติในการลงทุน
ในประเทศไทย (คำนวณด้วย Multiple Dichotomy Method)

อุปสรรค ในการลงทุน	นิกมอุตสาหกรรม				รวม
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด		
	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	ชาวตะวันออก	ชาวตะวันตก	
กฎหมาย	35.9 (28)	42.9 (6)	38.5 (20)	76.2 (16)	51.1 (70)
เงินทุน	16.7 (13)	-	13.5 (7)	-	14.6 (20)
แรงงาน	5.1 (4)	14.3 (2)	15.4 (8)	-	10.2 (14)
ทำเลที่ตั้ง	1.3 (1)	-	3.8 (2)	-	2.2 (3)
ความปลอดภัย	26.9 (21)	21.4 (3)	13.5 (7)	9.5 (2)	24.1 (33)
อื่น ๆ	14.1 (11)	21.4 (3)	15.4 (8)	14.3 (8)	18.2 (25)
รวม	55.5 (76)		44.5 (61)		100.0 (137)

จากตารางที่ 3.44 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่
มีอุปสรรคในการลงทุนด้านกฎหมาย และปัญหาอื่นที่เป็นอุปสรรคในการลงทุนที่พบในการศึกษาครั้งนี้
คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ภาษา และการคอร์รัปชัน เป็นต้น

แต่มีข้อสังเกตว่า นอกจากชาวต่างชาติจะมีอุปสรรคในการลงทุนด้านกฎหมายแล้ว ปัญหา
รองลงมาที่เป็นอุปสรรคในการลงทุน คือ ความปลอดภัย

วิเคราะห์การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ

เนื่องจากต้องการวิเคราะห์หาปัจจัยต่าง ๆ ของชาวต่างชาติที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ จึงทำการสร้างตัวแปรการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติดังนี้

1. การกำหนดค่าตัวแปรใหม่ด้วยการให้คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 3.45 คะแนนของค่าตัวแปรสำหรับสร้างตัวแปรการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ

ตัวแปร	คะแนน					รวม
1. ความสามารถในการพูดภาษาไทย พูดไม่ได้ พูดได้เล็กน้อย พูดได้ดี	0	1	1	1		2
2. ความสามารถในการอ่านภาษาไทย อ่านไม่ได้ อ่านได้เล็กน้อย อ่านได้ดี	0	1	2			2
3. ความสามารถในการเขียนภาษาไทย เขียนไม่ได้ เขียนได้เล็กน้อย เขียนได้ดี	0	1	2	1		2
4. การรับประทานอาหารไทย ไม่เคย นาน ๆ ครั้ง บางครั้ง บ่อยครั้ง	0	1	1	1	1	3
5. การเข้าร่วมงานมงคลหรืองานอวมงคลของไทย ไม่เคย เคย	0	1		1		1
6. การทำบุญหรือตักบาตรแบบชาวพุทธ ไม่เคย เคย	0	1				1
7. การแต่งชุดไทย ไม่เคย เคย	0	1	1	1		1

2. สร้างตัวแปรการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติจากผลรวมของค่าคะแนน จากตัวแปรข้อ 1-7

3. ปรับค่าของตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติให้เป็นตัวแปรทวิน (Dummy Variable) มีค่าระดับช่วงมาตรา ดังนี้

ตารางที่ 3.46 ปรับค่าของตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติให้เป็นตัวแปรทวิน (Dummy Variable) มีค่าระดับช่วงมาตรา

ตัวแปร	ค่าตัวแปร				
1. นิกมอุตสาหกรรมการ แหลมฉบัง มาบตาพุด	0	1	1		
2. ภูมิภาคของชาวต่างชาติ ชาวตะวันออก ชาวตะวันตก	0	1	1		
3. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย	1-5				
4. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย ติดต่อกันตามตำแหน่ง-หน้าที่ พูดคุยกันเมื่อมีเวลว่าง รับประทานอาหารกลางวันและอาหารค่ำด้วยกัน เคยไปเที่ยวที่บ้าน 1 ครั้ง เคยไปเที่ยวที่บ้านมากกว่า 1 ครั้ง พักอาศัยอยู่ด้วยกัน	0	1	●	3	4 5
5. ความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย ไม่สนใจ สนใจน้อย สนใจปานกลาง สนใจมาก	0	1	1	3	
6. ความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศไทย ไม่ต้องการเรียนรู้ ต้องการเรียนรู้ 1 ด้าน ต้องการเรียนรู้ 2 ด้าน ต้องการเรียนรู้ 3 ด้าน ต้องการเรียนรู้ 4 ด้าน	0	1	1	3	4

ตารางที่ 3.47 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ จำแนกตามภูมิภาคของชาวต่างชาติ

ชาวต่างชาติ	นิกมอุตสาหกรรม				รวม	
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด			
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
ชาวตะวันออก	4.72	2.00	4.62	1.57	4.68	1.84
ชาวตะวันตก	4.18	1.40	5.26	2.36	4.91	2.14
รวม	4.65	1.93	4.84	1.88	4.73	1.91
T	-0.60				-0.62	
รวม	0.55				0.54	

จากตารางที่ 3.47 พบว่า ชาวต่างชาติในนิกมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน และชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกและตะวันตกมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกันเช่นกัน

จากผลการศึกษาทำให้เห็นว่าชาวต่างชาติที่เมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมไทยแล้วไม่ว่าจะเป็นชาติใดก็ตาม อยู่ที่ใดในสังคมไทยก็ตามจะมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอันเป็นผลมาจากปัจจัยพื้นฐานประการหนึ่งนั่นก็คือ การเป็นสัตว์สังคม และหากไม่มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคม จะมีผลทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินชีวิต

ตารางที่ 3.48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย และความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย กับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย จำแนกตามนิกมอุตสาหกรรม

ตัวแปร	นิกมอุตสาหกรรม				รวม	
	แหลมฉบัง		มาบตาพุด			
	r	p	r	p	r	p
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย	0.33	0.002	0.45	0.00	0.39	0.000
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย	0.26	0.019	0.24	0.048	0.25	0.002
ความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย	0.39	0.000	0.17	0.17	0.30	0.000
ความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศไทย	0.04	0.729	0.18	0.143	0.10	0.233

จากตารางที่ 3.48 พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย และความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ

ตารางที่ 3.49 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อพยากรณ์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติวัฒนธรรมไทย

ตัวพยากรณ์	R	R ²	R ² ที่เพิ่ม	สัมประสิทธิ์การถดถอย		T	P
				B	Beta		
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย	0.39	0.15	0.15	0.36	0.27	3.53	0.001
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย	0.45	0.20	0.05	0.65	0.21	3.11	0.001
ความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย	0.49	0.24	0.04	0.27	0.19	2.54	0.012
ค่าคงที่				1.91		3.81	0.000

จากตารางที่ 3.49 พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย และความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวทำให้ทราบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย และความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยมีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติระดับต่ำ คือประมาณร้อยละ 24.0

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่มีผลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยคือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย กล่าวคือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยประมาณร้อยละ 15.0 ส่วนความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย และความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย มีอิทธิพลทำให้ชาวต่างชาติปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 5.0 และร้อยละ 4.0 ตามลำดับ

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

วิถีชีวิต

จากผลการศึกษาพบว่า ชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสเป็นผู้ที่สมรสแล้ว มีที่พักอาศัยเป็นคอนโด/อพาร์ทเมนต์/โรงแรม มีเพื่อนบ้านเป็นคนไทย และมีเพื่อนบ้านเป็นคนต่างเชื้อชาติ (Heterogeneity of population) มากกว่าเพื่อนร่วมชาติเดียวกัน มีการทักทายกับเพื่อนบ้านเป็นบางครั้ง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระดับปานกลางถึงระดับดี

สำหรับชาวต่างชาติที่ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่วนใหญ่มีเพื่อนบ้านเป็นคนไทยและเพื่อนร่วมชาติเดียวกัน มีการทักทายกับเพื่อนบ้านบ่อยครั้งมีที่พักอาศัยเป็นคอนโด/อพาร์ทเมนต์/โรงแรม

ในด้านการทำงานพบว่า ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในบริษัทที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม ทำงานเป็นผู้บริหาร/ผู้จัดการ รองลงมาเป็นวิศวกร และมีชั่วโมงทำงานในหนึ่งสัปดาห์มากกว่า 48 ชั่วโมง

ในด้านการดำเนินชีวิตประจำวันพบว่า ส่วนใหญ่นิยมซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวันจากร้านซูเปอร์มาร์เก็ตใกล้บ้าน นิยมใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬา และนอกจากการเล่นกีฬาแล้วจะนิยมใช้เวลาว่างอยู่ที่พักอาศัยมากกว่านอกที่พักอาศัย เช่น ดูทีวี และอ่านหนังสือ เป็นต้น ส่วนในด้านการได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากภาวะเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันพบว่าได้รับผลกระทบมากกว่าไม่ได้รับผลกระทบ

ชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดจะมีข้อมูลเล็กน้อยในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ โดยพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยของชาวต่างชาติกับระดับของการมีข้อมูลแนะนำการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ

ในด้านการสื่อสารพบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในการทำงาน โดยมีใช้ภาษาไทยรองลงมาจากภาษาอังกฤษ มีติดตามข่าวและสถานการณ์ของประเทศตนเองโดยใช้สื่อที่สะดวกและง่ายในการรับข่าวสาร เช่น โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น และในด้านการติดต่อกับครอบครัวที่อยู่ในต่างประเทศพบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ติดต่อกับครอบครัวที่อยู่ต่างประเทศโดยใช้การสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว คือ โทรศัพท์

ส่วนในด้านการเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติของชาวต่างชาติพบว่า ส่วนใหญ่เคยทำการเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติของตนให้กับเพื่อนร่วมงาน

การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

จากการศึกษาพบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่สามารถพูดภาษาไทยได้เล็กน้อย และส่วนใหญ่จะไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ รับประทานอาหารไทยบ่อยครั้ง เคยเข้าร่วมงานมงคลและงานมงคลของไทย และส่วนใหญ่ไม่เคยทำบุญหรือตักบาตรแบบชาวพุทธและไม่เคยแต่งชุดไทย

การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย

จากการศึกษาพบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทยระดับปานกลาง แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับการปรับตัวเข้ากับสังคมไทยของชาวต่างชาติ

ชาวต่างชาติจะมีความประทับใจต่อประชาชนมากที่สุด โดยความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทยอยู่ในระดับหุติภูมิมากกว่าระดับปฐมภูมิ รูปแบบของความสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะเป็นการรับประทานอาหารกลางวันและอาหารค่ำด้วยกัน และเมื่อมีเวลาว่างจะนิยมไปท่องเที่ยวหรือพักผ่อนที่ภาคเหนือ

ในด้านความสนใจต่อประเทศไทยพบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่สนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง โดยสนใจต้องการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมและประชาชนมากเป็นอันดับ 1 รองลงมาเป็นเรื่องภาษา การลงทุน และกฎหมายตามลำดับ

ความต้องการตั้งถิ่นฐานและลงทุนในประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ไม่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย ไม่มีแผนการที่จะลงทุนหรือทำธุรกิจด้วยตนเองในประเทศไทย และเมื่อศึกษาถึงอุปสรรคในการลงทุนพบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีอุปสรรคในการลงทุนด้านกฎหมาย สำหรับปัญหาอื่นที่เป็นอุปสรรคในการลงทุนที่พบในการศึกษาครั้งนี้ คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ภาษา และการคอร์รัปชัน เป็นต้น แต่มีข้อสังเกตว่า นอกจากชาวต่างชาติจะมีอุปสรรคในการลงทุนด้านกฎหมายแล้ว ปัญหารองลงมาที่เป็นอุปสรรคในการลงทุน คือ ความปลอดภัย

วิเคราะห์การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ

จากผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยของชาวต่างชาติ พบว่า ชาวต่างชาติใน

นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน และชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออกและตะวันตกมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกันเช่นกัน

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยคือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ส่วนความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย และความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทย มีอิทธิพลเสริมทำให้ชาวต่างชาติปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น

จากสมมุติฐานการวิจัย คือ ชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดมีวิถีชีวิตไม่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดกับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ทำให้สามารถสรุปได้ว่า สมมุติฐานดังกล่าวได้รับการสนับสนุนสนับสนุน (Support) จากผลการวิจัยดังนี้

1. ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมี วิถีชีวิต การปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย การปรับตัวเข้ากับสังคมไทย และความต้องการตั้งถิ่นฐานและลงทุนในประเทศไทยคล้ายคลึงกัน
2. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวถีชีวิตชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดสามารถกล่าวได้ว่า โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีผลทำให้เกิดการย้ายถิ่นของแรงงานทั้งภายในประเทศ (Internal migration) และระหว่างประเทศ (International migration) การย้ายถิ่นดังกล่าวมีผลทำให้การเคลื่อนย้ายวัฒนธรรมใหม่เข้ามายังภูมิภาคตะวันออก เกิดเป็นวัฒนธรรมย่อย (Sub-culture) ตามประเภทของกลุ่มคนที่อพยพเข้ามา ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดที่ทำการศึกษามีการแบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ ชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันออก และชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตก แต่วัฒนธรรมย่อยของชาวต่างชาติทั้งสองกลุ่มที่เกิดจากวัฒนธรรมย่อยระดับประเทศจากหลายประเทศที่รวมกันเป็นวิถีตะวันออกและวิถีตะวันตกเมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมไทย วัฒนธรรมย่อยเหล่านั้นย่อมต้องการปรับตัววัฒนธรรมของตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมใหญ่คือ วัฒนธรรมไทยก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งเหตุผลของการปรับตัวของวัฒนธรรมนั้นมีสาเหตุพื้นฐานมาจากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในด้านความต้องการอยู่รอดนั่นเอง

ความเป็นอุตสาหกรรม (Industrialization) ที่เกิดขึ้นบริเวณตำบลแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นผลมาจากโครงการพัฒนาพื้นที่

บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเหมือนกัน เนื่องจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศจึงทำให้โรงงานต่าง ๆ ต้องนำเข้าผู้บริหารและวิศวกรจากประเทศที่ส่งเทคโนโลยีเข้ามาทำงานในโรงงานที่ตั้งขึ้น จากผลการวิจัยจะพบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดเป็นชาวตะวันออกและส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่มาจากประเทศญี่ปุ่นที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคตะวันออกด้วยกัน และมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมเทียบเท่ากับประเทศในดินแดนตะวันตก การรับเอาเทคโนโลยีของประเทศที่พัฒนาแล้วจากภูมิภาคเดียวกันอาจจะอธิบายได้ว่า เทคโนโลยีที่เกิดขึ้นภายในภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกันน่าจะมีการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันมากกว่าเทคโนโลยีที่มาจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และการแพร่กระจายของเทคโนโลยีจากจุดกำเนิดที่ใกล้กว่าน่าจะเป็นไปอย่างรวดเร็วกว่าการแพร่กระจายมาจากแหล่งกำเนิดที่ไกลกว่า ประกอบกับปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้วในภูมิภาคของโลกตะวันออกมีความต้องการที่จะขยายฐานการผลิตออกไปยังประเทศที่มีต้นทุนในการผลิตที่ต่ำกว่าและมีทรัพยากรที่สมบูรณ์กว่าประเทศของตน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้อุปโภคและบริโภคในท้องถิ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาจะพบว่า ปริมาณของชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตกส่วนใหญ่จะทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดมากกว่าในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันของนิคมอุตสาหกรรม กล่าวคือ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังเป็นเขตที่เน้นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม แต่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดจะเน้นเป็นเขตอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และอุตสาหกรรมหนัก ในที่นี้มีได้หมายความว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วในภูมิภาคโลกตะวันออกจะมีเทคโนโลยีไม่ทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้วจากภูมิภาคโลกตะวันตก แต่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่และอุตสาหกรรมหนักส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดและพัฒนามาจากโลกตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการลงทุนและการร่วมมือในอุตสาหกรรมดังกล่าวจึงใช้เทคโนโลยีจากโลกตะวันตกเป็นส่วนใหญ่

เนื่องจากผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีผลทำให้ที่ดินบริเวณภาคตะวันออกมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับแรงงานที่จะเคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด รวมถึงเข้ามาทำงานในธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องต้องพัฒนาเป็นที่อยู่อาศัยในแนวตั้งมากกว่าแนวราบ ดังนั้นจะเห็นว่า ที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงกับนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่จะเป็นห้องชุด (Apartment/Condominium/Hotel) ประกอบกับพื้นที่บริเวณใกล้เคียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล ที่พักอาศัยแบบห้องชุดจึงเหมาะสมกับการลงทุนมากกว่าที่พักอาศัยแบบอื่น ๆ และที่พักอาศัยแบบห้องชุดก็เหมาะสมกับชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตา

พูด เพราะนอกจากอากาศจะถูกกว่าที่พักอาศัยที่เป็นบ้านแล้ว ยังสะดวกในการเข้าอยู่อาศัยโดยไม่ต้องลงทุนในการจัดหาและจัดซื้อเครื่องใช้ที่จำเป็น ขณะเดียวกันที่พักที่เป็นห้องชุดส่วนใหญ่จะมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กับชุมชนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคและร้านค้าต่าง ๆ ทำให้มีความสะดวกในการดำเนินชีวิตมากกว่าที่พักอาศัยที่เป็นบ้านซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ห่างจากชุมชนขนาดใหญ่

พอสสมควร

แม้ว่าชาวต่างชาติจะมีความสะดวกในด้านที่พักอาศัยรองรับในการเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดและน่าจะสอดคล้องกับวิถีชีวิตของการทำงานแบบคนในสังคมเมือง (Urbanism) ก็ตาม แต่ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดขึ้นกับชาวต่างชาติเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนมาก และจะมีผลกระทบต่อการเดินทางเข้ามาทำงานและการลงทุนของชาวต่างชาติในอนาคต จากผลการศึกษารุ่นนี้จะพบว่า ชาวต่างชาติที่บอกว่าไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในห้องชุด มีเพื่อนบ้านเป็นคนไทยและเพื่อนร่วมชาติเดียวกัน มีการทักทายกับเพื่อนบ้านบ่อยครั้ง จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวต่างชาติเกิดจากคนใกล้ชิดและคนรู้จักเป็นส่วนใหญ่ โดยมีกลุ่มคนไทยเป็นเพื่อนบ้าน ดังนั้นหากมีความเข้าใจผิดหรือคนไทยเป็นผู้ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้ว ภาพลักษณ์ของคนไทยในสายตาของชาวต่างชาติก็จะไม่ดีตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามปัญหาที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับความเป็นเมืองปัญหาหนึ่งนั่นก็คือ ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากคนในสังคมเมือง มักจะเน้นความสัมพันธ์ซึ่งขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ระหว่างกัน ขาดมนุษยสัมพันธ์ ขาดศีลธรรม ขาดความรู้สึกรังเกียจใจในการรวมกลุ่ม สถานะการณ์เช่นนี้เราเรียกว่าสภาพไร้บรรทัดฐานก็เป็นได้ และหากมองในแง่ของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของคนในสังคมที่มีจากต่างชาติ ต่างภาษา และต่างวัฒนธรรมเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันย่อมเกิดความไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของการปฏิบัติซึ่งกันและกันก็เป็นได้ สาเหตุนี้อาจมีส่วนทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกันและเป็นสาเหตุทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตามมาได้เช่นกัน

หากแบ่งวัตถุประสงค์ของชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามายังพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกในปัจจุบันจะมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างไปจากอดีตที่ผ่านมา กล่าวคือ ในสมัยสงครามอินโดจีน ชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเป็นทหารอเมริกันที่เข้าทำงานเพราะมีรากฐานมากจากการแพร่กระจายของลัทธิการปกครองและเกิดการเผชิญหน้าของสองลัทธิจึงเกิดปัญหาความขัดแย้งของระบบการปกครองของสองค่าย ผลกระทบต่อเนื่องจากปัญหาดังกล่าวทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลมีชื่อเสียงในด้านแหล่งท่องเที่ยวตามมา แต่ในยุคสมัยของการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลที่เน้นการอุตสาหกรรมและการส่งออก การเดินทางเข้ามาของชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นผลมาจากความแตกต่างของวัฒนธรรม (Cross culture) ที่เกิดจากการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ (Innovation) เข้ามาใช้ในระบบอุตสาหกรรม ในระยะเริ่มต้นของการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีชาวต่างชาติทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมากกว่าปัจจุบัน เพราะเป็นระยะของการติดตั้งและถ่ายทอด

เทคโนโลยี (Transfer period) ให้กับคนไทย และผลของกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมไทยด้านการศึกษาเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ระบบการศึกษามีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรโดยเน้นความสำคัญของภาษาต่างประเทศและการวิศวกรรมเพื่อรองรับความต้องการของการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ จนเกิดเป็นกระบวนการลูกโซ่ทำให้มหาวิทยาลัยหลายแห่งได้มีนโยบายในการขยายวิทยาเขตเข้ามาสู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นจำนวนมาก

การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีส่วนสนับสนุนให้บริเวณภาคตะวันออกของประเทศไทยเป็นสังคมที่มีความทันสมัย (Modernization) มากขึ้น มีการสร้างงานนอกภาคเกษตรกรรมหลากหลายชนิดมากขึ้น เมืองหลักในท้องถิ่นจำนวนมากเริ่มมีความเป็นเมือง (Urbanization) มากขึ้น ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากภาคเกษตรกรรมไปสู่การผลิตที่ใช้ระบบอุตสาหกรรม (Industrialization) มากขึ้น ไม่เฉพาะเพียงแต่ชาวต่างชาติเท่านั้นที่เดินทางเข้ามาทำงาน แต่ภาคตะวันออกเป็นแหล่งดึงดูดแรงงานจากภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยให้เข้ามาทำงานในธุรกิจหลายประเภท ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นสังคมไทยที่หลอมรวมวัฒนธรรมจากภูมิภาคต่าง ๆ ของสังคมไทยและสังคมต่างชาติไว้เป็นจำนวนมาก ไม่เพียงแต่ผู้เข้ามาอยู่ใหม่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมท้องถิ่นเท่านั้น แต่ผู้ที่อยู่อาศัยเดิมก็ต้องทำการปรับตัวเพื่อรับวัฒนธรรมใหม่ที่เข้าหลังไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่น่าสังเกตว่า ปัจจุบันทุกสังคมล้วนแต่มีคนต่างชาติ ต่างภาษา และต่างวัฒนธรรมไปอาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขมากกว่าที่จะเกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นมีผลมาจาก สังคมมนุษย์มีวัฒนธรรมสากล (Cultural universals) หลายวัฒนธรรมร่วมกันสำหรับดำเนินชีวิตนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบาย

จากผลการศึกษามีข้อค้นพบที่ควรทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดดังนี้

1. ด้านที่อยู่อาศัย สนับสนุนให้ที่พักอาศัยประเภทห้องชุดมีระบบประกันการรักษาความปลอดภัยด้านชีวิตและทรัพย์สินต่อผู้อยู่อาศัย มีข้อมูลประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ทำหน้าที่ให้บริการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้วยภาษาสากลควบคู่กับภาษาไทย และมีอุปกรณ์เงินสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ
2. ด้านสารสนเทศประเทศไทย ส่งเสริมให้หน่วยงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมของรัฐและเอกชนจัดทำสารสนเทศเผยแพร่วิถีชีวิต ค่านิยม สังคมและวัฒนธรรมไทยให้กับหน่วยงานที่มีชาวต่างชาติทำงานนำไปเผยแพร่ให้ชาวต่างชาติ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและลดช่องว่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมต่างชาติ
3. ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี รมรณรงค์ให้ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมมีนโยบายฝึกอบรม

รรมการบริหารและการจัดการเทคโนโลยีจากต่างประเทศให้คนไทยได้เรียนรู้และสามารถทำการบริหารและการจัดการเทคโนโลยีได้เอง

เชิงระเบียบวิธีวิจัย

เนื่องจากการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อจำกัดด้านการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ กล่าวคือ จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ทำการประสานงานไปยังผู้บริหารฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรมก่อนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้ทราบเบื้องต้นว่า แบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้บริหารที่มีอำนาจตัดสินใจให้เก็บข้อมูลจากชาวต่างชาติก่อน ซึ่งในการพิจารณาของผู้บริหารดังกล่าวศึกษาแบบสอบถามว่ามีข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัวของชาวต่างชาติหรือไม่ และมีผลกระทบต่อการทำงานของโรงงานอุตสาหกรรมหรือไม่ ซึ่งหากข้อมูลในแบบสอบถามจะสร้างความหนักใจให้กับผู้ตอบ และมีผลกระทบด้านลบต่อโรงงานอุตสาหกรรม ผู้บริหารที่มีอำนาจในการตัดสินใจให้เก็บข้อมูลจะไม่อนุญาตให้ทำการส่งแบบสอบถามไปยังชาวต่างชาติในโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ในการวิจัยครั้งนี้เนื้อหาด้านวิถีชีวิตของชาวต่างชาติจะเป็นลักษณะทั่วไป ไม่สามารถเจาะลึกในหลาย ๆ ด้านได้ เช่น ปัญหาและความขัดแย้งในการทำงาน และชีวิตภายในครอบครัว เป็นต้น

นอกจากไม่สามารถสำรวจข้อมูลเชิงลึกได้แล้ว ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมจะไม่อนุญาตให้ติดต่อกับชาวต่างชาติ เพราะจะเป็นการรบกวนการทำงานของชาวต่างชาติ ดังนั้นจึงต้องประสานงานกับฝ่ายบุคคลากรของโรงงานในการแจกแบบสอบถามให้กับชาวต่างชาติ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี

จากปัญหาในการเก็บข้อมูลดังกล่าว ทำให้มีข้อเสนอในการทำวิจัยสำหรับผู้สนใจจะทำการวิจัยโดยมีเป้าหมายประชากรคือ ชาวต่างชาติ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูล (Data collection) ทำการเก็บข้อมูลแบบสำรวจ (Survey) ควบคู่กับการสัมภาษณ์ (Interview) โดยเชิญชวนชาวต่างชาติที่ตอบแบบสอบถามที่มีความประสงค์จะให้ข้อมูลวิถีชีวิตส่วนตัวสมัครเป็นกลุ่มตัวอย่างในแบบสำรวจ และนัดเวลาและสถานที่นอกเวลางานทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์
2. ขอบข่ายการทำวิจัย (Research framework) ควรมุ่งความสนใจศึกษาชาวต่างชาติกลุ่มใหญ่ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยในด้านความสนใจในการเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยมีกระบวนการเรียนรู้และเตรียมตัวก่อนเดินทางเข้ามาประเทศไทยอย่างไร มีวิธีการปรับตัวเข้ากับสังคมและวัฒนธรรมไทยอย่างไร และมีภาพลักษณ์ของประเทศไทยอย่างไร
3. การรายงานผลการวิจัย (Research report) ควรทำการเผยแพร่ผลการวิจัยกลับไปยังหน่วยงานที่ชาวต่างชาติเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้รับรู้ผลการวิจัย เพื่อสร้างความร่วมมือในการวิจัยครั้งต่อไปและเป็นการ สนองข้อมูลเชิงวิชาการให้หน่วยงานและชาวต่างชาติที่เกี่ยวข้องได้เห็นภาพรวมของชาวต่างชาติ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในการนำไปสร้างเป็นนโยบายที่เกี่ยวข้องต่อไป

บรรณานุกรม

ก. ภาษาไทย

- งามพิศ สัตย์สงวน. *หลักมานุษยวิทยา*. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2532.
- ไฉน สนสกุล. *การขำรงชาติพันธุ์และการผสมกลมกลืนของชาวมอญ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนมอญบางขันหมาก จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- บุญเต็ม พันรอบ. *สังคมวิทยา มานุษยวิทยา*. กรุงเทพมหานคร : บุรพาสาน์, มปป.
- พัทธา สายหู. *กลไกของสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา*. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2524.
- รชนีกร เศรษฐ์. *โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ*, 2533.
- อมรา พงศาพิชญ์. *วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์*. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ข. ภาษาอังกฤษ

- Acuff, F. Gene. *From man to society : Introductory Sociology*. Illinois : The Dryden Press, 1973.
- Anderson, Nels. *The Industrial Urban Community: Historical and Comparative Perspectives*. New Jersey : Prentice-Hall, 1971.
- Gross, Daniel R.. *Discovering anthropology*. California : Mayfield Publishing, 1992.
- Fischer, Claude S.. *The Urban Experience*. New York : Harcourt Brace Jovanovich, 1976.
- Greenblat, Cathy Stein. *An introduction to sociology*. New York : Alfred A. Knopf, 1981.
- Henslin, James M.. *Sociology : A Down-to Earth Approach*. Boston : Allyn and Bacon, 1993.
- Jary, David and Jary Julia. *Dictionary of sociology*, 2 ed., Glasgow : Harper Collins, 1995.
- Moy, Joyce. "Relatively" . *Asia Magazine*. July 3-5, 1998.
- Panel, J. John. *The Urban World*. New York : Mcgraw-Hill, 1987.
- Popenoe, David. *Sociology*. New Jersey : Prentice-Hall, 1993.
- Rosengren, Karl Erik. *Media effects and beyond: culture, socialization and lifestyle*. London : Routledge, 1994.

Theodorsen, George A. and Theoderson, Achilles G. *A Modern Dictionary of Sociology*.

New York : Barnes and Noble Books, 1969.

ภาคผนวก

12. Where do usually purchase you daily consumer goods?
 (1) Any shops (2) Supermarket near your house (3) Department store
13. What would you like to do most, if you have a free time?
 (1) Playing sport (2) Going shopping (3) Seeing movie
 (4) Watching T.V. (5) Listening radio/tape (6) Reading books
 (7) Collecting things (8) Sleeping at home (9) Others (specify).....
14. How is the current economic situation affecting your life?
 (1) No effect (2) Little effect (3) Some effect (4) Strong effect
15. How much do you receive the information how to do when facing emergency or accident?
 (1) None (2) Few (3) Sufficient
16. What language do you use in your office?
 (1) Thai (2) English (3) Your native language
17. How do you learn news from?
 (1) Newspaper (2) T.V. (3) Internet (4) Others (specify).....
18. How do you contact your family in your country?
 (1) Letter (2) Telephone (3) Facsimile
 (4) E-mail (5) Others (specify).....
19. During your staying period, how many times have you visited your family in your country?.....times
20. Have you ever introduced your national culture to your colleagues?
 (1) Yes (2) No

Dealing With Thai Culture

21. How well can you speak Thai?
 (1) None (2) A little (3) Well
22. How well can you read Thai?
 (1) None (2) A little (3) Well
23. How well can you write Thai?
 (1) None (2) A little (3) Well
24. How often do you eat Thai food?
 (1) Often (5-6 times per week) (2) Sometimes (3-4 times per week)
 (3) Rarely (1-2 times per week) (4) Never
25. Have you ever attended Thai traditional ceremony (such as wedding, cremation, monastery)?
 (1) Yes (2) Never

26. Have you ever given food to buddhist monk or donated money to buddhism?

- (1) Yes (2) Never

27. Have you ever dressed in Thai attire?

- (1) Yes (2) Never

Adjustment to Thai Society

28. During your staying period in Thailand, what is your most impression?

- (1) Culture (2) People (3) Places (4) Nothing special

29. Which parts of Thailand have you ever visited? (You can choose more than one answer)

- (1) Northern (2) Northeastern (3) Southern
(4) Middle (except Bangkok and its vicinity)
(5) Eastern (except the province you live)

30. What kind of relationships do you have with Thai colleagues? (You can choose more than one answer)

- (1) Only in duty (2) Chatting when you are free
(3) Having lunch and dinner together (4) Visiting them at home only one time
(5) Visiting them at home more than one time (6) Living together

31. How much do you pay attention to Thai news and Thai events?

- (1) Mostly (2) Moderately (3) Rarely (4) None

32. What do you want to learn from Thailand (Please rank in order from 1 (most) to 4 (less))

- ....Language ....Law ....Culture and people ....Investment ...Nothing

33. For the time being, how much do you think you have adjusted yourself to Thai culture?

- (1) Little (2) Moderately (3) Well

The Needs For Resettlement and Investment in Thailand

34. Do you want to buy your own private property in Thailand as being allowed by the law?

- (1) Yes (2) No

35. Do you plan to invest or do business by yourself in Thailand?

- (1) Yes (2) No

36. What is the most serious obstacle that prevents foreigners from investing in Thailand?

- (1) Laws (2) Capital (3) Labor (4) Location
(5) Safety (6) Others (specify).....

這是一份對外籍人士的調查問卷。調查的一切資料有助於東大的教學科研工作。調查內容是關於旅居泰國的外籍人士的生活狀況。您是我所需要請教的一個對象。如果您得到了這份調查問卷，謹請給予合作，回答下列問題，並盡快把此問卷退回我校的人事管理部門。

希望您全力協助，非常感謝。

基本資料

1、性別

[1] 男 [2] 女

2、國籍_____，_____族

3、您已在泰國居住了_____年_____月_____日

生活環境

4、配偶

[1] 已婚 [2] 未婚

5、住房

[1] 洋房、雙房、平房 [2] 套房、康多、公寓、旅館

6、您的鄰居是哪國人？

[1] 泰國人 [2] 同胞 [3] 其他外籍人士

7、您經常跟鄰居打交道沒有？

[1] 經常(每周5-6天) [2] 有時(每周3-4天)
[3] 不常(每周1-2天) [4] 沒有

8、您對此地生活和投資的財產有沒有信心？

[1] 有信心 [2] 一般 [3] 沒有

9、一周內您工作_____小時。

10、您的職業

[1] 營業者 [2] 經理 [3] 工程師 [4] 顧問
[5] 技術員 [6] 一般職員 [7] 其他_____

11、您單位的性質

- [1] 工業   [2] 商業
[3] 服務行業   [4] 其他_____

12、您經常到哪兒購買日用品?

- [1] 一般商店   [2] 附近的超級市場   [3] 百貨公司

13、您空閒時喜歡作什麼?

- [1] 體育運動   [2] 逛商場   [3] 看電影
[4] 看電視   [5] 聽廣播   [6] 看書
[7] 收集紀念品等   [8] 睡覺   [9] 其他_____

14、泰國目前的經濟狀況對您的生活有沒有影響?

- [1] 沒有   [2] 較小   [3] 一般   [4] 較大

15、要是發生了緊急事件或者事故，您有沒有關於個人的應急措施指南等資料?

- [1] 沒有   [2] 一點兒   [3] 有足够的

16、在辦公室工作時，一般您使用什麼語言交際?

- [1] 泰語   [2] 英語   [3] 本國語

17、您採用什麼工具來緊跟您的國家形勢或獲知消息?

- [1] 報紙   [2] 電視   [3] 國際網絡
[4] 其他_____

18、您經常採用什麼辦法與在貴國的家人聯系?

- [1] 信   [2] 電話   [3] 傳真
[4] E-mail   [5] 其他_____

19、您在泰國工作期間曾回國探親了_____次。

20、您曾給其他同事介紹過貴國的風俗文化沒有?

- [1] 曾經   [2] 沒有

人乡隨俗

21、您會不會用泰語交際?

- [1] 不會   [2] 會一點兒   [3] 很會

22、您會不會閱讀泰文?

- [1] 不會   [2] 會一點兒   [3] 很會

23、您會不會寫泰字?

- [1] 不會   [2] 會一點兒   [3] 很會

24、您是不是經常吃泰國餐?

- [1] 經常(每周5-6天)   [2] 有時(每周3-4天)
[3] 不常(每周1-2天)   [4] 沒有

25、您曾經參加過泰國人的什麼典禮嗎？(婚禮、出家儀式、喪事)

[1] 曾經 [2] 沒有

26、您曾經齋僧行善沒有？

[1] 曾經 [2] 沒有

27、您曾經穿過泰國的服裝沒有？

[1] 曾經 [2] 沒有

适应情况

28、您在泰國工作期間，您對泰國的哪方面有很深刻的印象？

[1] 風俗 [2] 人民 [3] 地方 [4] 沒有

29、您曾經到泰國什麼地方旅遊過？(請填一個以上的答案)

[1] 北部 [2] 東北部 [3] 南部

[4] 中部(除曼谷及鄰其他府外) [5] 東部(除所居住的府外)

30、您與泰國同事有沒有關係？(請填一個以上的答案)

[1] 只有工作上聯系 [2] 有空時也閑聊

[3] 經常一起進午餐和晚餐 [4] 曾到他家訪問過一次

[5] 曾到他家訪問了好幾次 [6] 居住在一起

31、您對泰國的形勢狀況是不是很關心？

[1] 很關心 [2] 一般 [3] 一點兒 [4] 不關心

32、您對泰國的哪方面最感興趣？(請給下列4項排出順序)

___ 語言 ___ 法律 ___ 人民與文化 ___ 投資 ___ 沒有

33、您認為您能夠適應泰國社會的程度是多少？

[1] 較少 [2] 一般 [3] 較多

购房、投资

34、您有沒有打算要按照泰對外籍人士放寬的法律規定購買房子？

[1] 有 [2] 沒有

35、您有沒有打算在泰國作自己的生意？

[1] 有 [2] 沒有

36、您認為什麼是在泰投資的一個重要障礙？

[1] 法律 [2] 資金 [3] 勞工

[4] 地點 [5] 安全感 [6] 其他_____

ブラパー大学の教育に役立てるため「タイに住んでいる外国人の生活」に関する研究をしております。そこで、このアンケートを作りました。この研究のため、ご協力をお願いいたします。

アンケートのご記入が終わりましたら、担当者までご提出ください。

ご協力ありがとうございました。

一般のデータ

1. 性別

- (1) 男   (2) 女

2. 国籍_____ 民族_____

3. タイでの滞在期間_____年_____ヵ月_____日

日常生活

4. 結婚していますか。

- (1) 未婚   (2) 既婚

5. 住宅

- (1) 一戸建て/家   (2) コンドミニアム/アパート/ホテル

6. 近所にはどんな人が住んでいますか。

- (1) タイ人   (2) 日本人   (3) 外国人

7. ご近所の人たちと挨拶をしますか。

- (1) よくする (週に5-6日)   (2) ときどき (週に3-4日)
(3) たまに (週に1-2日)   (4) まだしたことがない

8. あなたの生活や財産は安全だと思いますか。

- (1) 安全   (2) まあまあ安全   (3) 安全ではない

9. 一週間に_____時間働いています。

10. あなたの職業は何ですか。

- (1) 会社のオーナー   (2) マネジャー   (3) エンジニア
(4) カウンセラー   (5) 専門家   (6) 事務員
(7) その他_____

11. 職種は何ですか。

- (1) 製造業   (2) 販売業   (3) サービス業   (4) その他_____

12. どこで日用品を買いますか。

- (1) 一般のお店   (2) 近所のスーパーマーケット   (3) デパート

13. 暇な時、一番よくすることは何ですか。
 (1) スポーツ (2) デパートへ行く (3) 映画を見る
 (4) テレビを見る (5) ラジオ・テープを聞く (6) 読書
 (7) 収集 (8) 寝る (9) その他_____
14. 現在のタイ経済の状況はどのぐらいあなたの生活に影響を与えていると思いますか。
 (1) なし (2) 少し (3) まあまあ (4) かなり
15. 緊急または事故に遭った場合、どうしたらいいかという情報をどのくらい持っていますか。
 (1) なし (2) 少し (3) 十分ある
16. 職場でのコミュニケーションは何語を使いますか。
 (1) タイ語 (2) 英語 (3) あなたの国の言葉
17. あなたはどんな方法で自国の現状を知っていますか。
 (1) 新聞 (2) テレビ (3) インターネット (4) その他_____
18. どのように国の家族と連絡を取りますか。
 (1) 手紙 (2) 電話 (3) ファックス (4) e-mail
 (5) その他_____
19. タイに住んでいる間家族に会うために_____回帰ったことがあります。
20. 同僚にあなたの国の文化を紹介したことがありますか。
 (1) ある (2) ない

タイの文化習慣について

21. どのぐらいタイ語が話せますか。
 (1) できない (2) 少しできる (3) よくできる
22. どのぐらいタイ語が読めますか。
 (1) できない (2) 少しできる (3) よくできる
23. どのぐらいタイ語が書けますか。
 (1) できない (2) 少しできる (3) よくできる
24. どのぐらいタイ料理を食べますか。
 (1) よく食べる (週に5-6日) (2) ときどき (週に3-4日)
 (3) たまに (週に1-2日) (4) まだ食べたことがない
25. 結婚式や出家式やお葬式などタイの儀式に出席したことがありますか。
 (1) ある (2) ない
26. タイ人と同じようにお寺やお坊さんにお金や食べ物などを寄進したことがありますか。
 (1) ある (2) ない
27. あなたはタイの民族衣装を着たことがありますか。
 (1) ある (2) ない

タイでの生活について

28. タイに滞在中、あなたはタイ社会の何に一番感動しましたか。
 (1) 文化風習 (2) タイの人々 (3) 場所 (4) 特になし
29. どこへ遊びに行ったことがありますか。(複数回答可)
 (1) タイ北部 (2) タイ東北部(イサーン地方) (3) タイ南部
 (4) タイ中部(バンコクと郊外以外) (5) タイ東部(現在住んでいる県以外)
30. 同僚とはどのような関係ですか。
 (1) 業務上の連絡をするのみ (2) ひまなときにおしゃべりする
 (3) いっしょに昼食や夕食をとる (4) 一回だけ家へ遊びに行ったことがある
 (5) 一回以上家へ遊びに行ったことがある (6) いっしょに住んでいる
31. タイの現状のニュース・出来事をどれくらい知っていますか。
 (1) かなり (2) 普通 (3) 少ない (4) 興味がない
32. タイについて知りたいことは何ですか。知りたい順に1から4までを記入してください。
 _____言葉 _____法律 _____文化とタイ人 _____投資 _____特になし
33. 今のぐらいタイ社会になじんでいると思いますか。
 (1) 少し (2) まあまあ (3) とても

タイでの投資と永住について

34. あなたは法的に自分の家を買うことを考えていますか。
 (1) はい (2) いいえ
35. タイで投資や自分の会社設立の予定がありますか。
 (1) はい (2) いいえ
36. タイで投資するのに一番障害となるものは何だと思いますか。
 (1) 法律 (2) 資本 (3) 労働力 (4) 立地条件 (5) 安全性
 (6) その他_____

.....

สรุปผลการวิจัย

ตามที่ข้าพเจ้า นายเรวัต แสงสุริยงค์ อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับความร่วมมือจากท่านในการทำวิจัย เรื่อง การศึกษาวิถีชีวิตของชาวต่างชาติในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุด (A Study of Lifestyle of Foreigners in Laem Chabang and Map Ta Put Industrial Estates) นั้น บัดนี้ผลการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีความยินดีที่จะเผยแพร่ผลการวิจัยต่อท่านและเพื่อนร่วมงานชาวต่างประเทศของท่านโดยสรุปดังนี้

ชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตคล้ายคลึงกัน คือ เป็นผู้ที่มีสมรสแล้ว มีที่พักอาศัยเป็นคอนโด/อพาร์ทเมนต์/โรงแรม มีเพื่อนบ้านเป็นคนต่างเชื้อชาติ ทักทายกับเพื่อนบ้านเป็นบางครั้ง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระดับปานกลางถึงระดับดี มีข้อมูลเล็กน้อยในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ

ด้านการทำงาน ส่วนใหญ่ทำงานเป็นผู้บริหาร/ผู้จัดการ รองลงมาเป็นวิศวกร และมีชั่วโมงทำงานในหนึ่งสัปดาห์ไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง

ด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่นิยมซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวันจากร้านซูเปอร์มาร์เก็ตใกล้บ้าน ใช้เวลาว่างด้วยการเล่นกีฬา เมื่อมีเวลาว่างนิยมไปท่องเที่ยวหรือพักผ่อนที่ภาคเหนือ และได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากภาวะเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันเช่นกัน

ด้านการสื่อสาร ส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน พูดภาษาไทยได้เล็กน้อย ไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ มีการติดตามข่าวและสถานการณ์ของประเทศตนเองจากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ และติดต่อกับครอบครัวที่อยู่ต่างประเทศโดยใช้โทรศัพท์

ด้านการเผยแพร่และรับวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เคยทำการเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติของตนให้กับเพื่อนร่วมงาน มีการรับประทานอาหารไทยบ่อยครั้ง เคยเข้าร่วมงานมงคลและงานอวมงคลของไทย แต่ไม่เคยทำบุญหรือตักบาตรแบบชาวพุทธ และไม่เคยแต่งชุดไทย

ด้านการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย ส่วนใหญ่ปรับตัวเข้ากับสังคมไทยระดับปานกลาง มีความประทับใจต่อประชาชนมากที่สุด มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทยอยู่ในระดับทุติยภูมิ สนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง และต้องการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมและประชาชนมากเป็นอันดับ 1

ด้านการลงทุนและอาศัยอยู่ในประเทศไทย ส่วนใหญ่ไม่มีแผนการที่จะลงทุนหรือทำธุรกิจด้วยตนเองในประเทศไทย มีอุปสรรคในการลงทุนด้านกฎหมาย และไม่ต้องการซื้อที่อยู่อาศัยในประเทศไทย

ด้านการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ชาวต่างชาติที่เป็นชาวตะวันตกและชาวตะวันออกในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและมาบตาพุดมีการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยคือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยมีปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานคนไทย และความสนใจข่าวสารและสถานการณ์ของประเทศไทยทำให้ชาวต่างชาติปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น

เรวัต แสงสุริยงค์

ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131

โทร. (+66 38) 745900 ต่อ 2319,2360

โทรสาร (+66 38) 745787,390355

วิทยุติดคามตัว 1500 เรียก 223439

E-mail rewat@www.huso.buu.ac.th

Summary of Findings

I received a grant from you to conduct a study on the lifestyle of foreigners in Laem Chabang and Map Ta Put industrial estates. The study has now been completed, and I am pleased to present the results to you and your foreign colleagues. The findings are summarized below.

Most of the foreigners in the Laem Chabang and Map Ta Put industrial estates have a similar lifestyle. Most are married and live in condominiums/apartments/hotels. Their neighbors are other foreigners with whom they have a casual acquaintance. They have a moderate to high standard of personal safety and security. They have limited knowledge of what action to take in the event of an accident or an emergency.

Most commonly, the foreigners work as administrators/managers, followed by engineers. On average, they work at least 48 hours/week.

Most purchase everyday consumer goods and other essential items at nearby supermarkets. Their free time is spent on sports. They enjoy traveling in the North and South of Thailand and have also been impacted by the current economic crisis affecting the country.

At work, most of the foreigners communicate in English. Most speak only a minimal amount of Thai, and they neither read nor write Thai. They keep abreast of what is happening in their own countries by watching television and reading newspapers. They keep in touch with their families at home by telephone.

Most of the foreigners have shared their own customs and culture with their colleagues. They frequently eat Thai food. They have attended Thai ceremonies (weddings, birthdays, funerals, etc.), but they have never made merit or offered alms to Buddhist monks. They have never worn traditional Thai dress.

Most have adjusted moderately well to Thai society. They are particularly impressed by Thai people and have relatively good working relations with their Thai colleagues. They have moderate interest in events occurring in Thailand, and their top priority is to better understand Thai culture and Thai people.

Most of the foreigners have no plans to invest or begin their own business in Thailand, citing legal obstacles to investing. They do not intend to purchase a home in Thailand.

At the Laem Chabang and Map Ta Put industrial estates, foreigners from Western countries and those from Eastern countries are not significantly different in their adaptation to Thai culture. The primary factor affecting their adaptation is the length of time they have spent in country. Other important factors include their relations with Thai colleagues and their interest in local events.

Rewat Sangsuriyong

Instructor, Department of Sociology
Faculty of Humanities and Social Sciences
Burapha University
Bangsaen, Chonburi 20131, THAILAND

Tel. (66 38) 745 900 Ext. 2319,2360
Fax (66 38) 745 787,3 90355.
Page 1500 Call 223439

E-mail rewat@www.huso.buu.ac.th

總結研究之成果

本人雷瓦·賞素黎庸，東大人文社會學院社會學系教師。曾向貴賓請教過關於外籍人士在差班半島和麻達譜工業區的生活狀況的一些資料，而獲得很好的協助。此時，整個研究過程已完成了。謹向您作報告。此研究能歸納如下：

在差班半島和麻達譜工業區的外籍人士綜合情況如下：
 衆人是已婚的，居住康多、公寓、旅館；鄰居是外籍人士，人們不常打招呼；個人的安全感和投資的信心頗好；關於個人的應急措施指南等資料較少。

工作：衆人的職業主次是經理和工程師。工作量一周48個鐘頭以上。

日常生活：衆人喜歡到附近超級市場購買日用品，空閒時喜歡體育運動或者到北部游玩。生活上也受到經濟危機的影響。

交際與通訊：在工作上以英語為交際語言，略懂泰語，但不會閱和寫。大多數人通過電視和報紙來緊跟祖國的形勢或獲知消息并喜歡採用電話與家人聯系。

文化橋梁：衆人曾給同事介紹過自己國家的風俗，并經常吃泰國餐。衆人曾經參加過泰國人的喪喜事，但沒曾經濟僧行善和穿泰國服裝。

適應情況：對於適應環境的能力屬於一般，對於泰國人的美德印象較深，與泰國同事的聯系屬於次者，對泰國的形勢狀況的關心的程度屬於一般，對於泰國的風俗和人民的了解并認識的要求較高。

投資情況：衆人沒有意圖在本地投資或作自己的生意。一項重要的障礙就是對外投資的法律。沒有打算在泰購買房子。

入鄉隨俗：對於習慣泰國風俗的情況，在差班半島與麻達譜工業區的東西外籍人士沒有差異。主要因素在于在泰居住的時間長久，尤其能與泰國同事融合的因由和對泰國形勢的關心更能夠促進外籍人士了解并習慣泰國風俗。

雷瓦·賞素黎庸
 東方大學人文社會學院社會學系
 春武里20131

電話：(+66 38)745900 轉2319、2360
 傳真：(+66 38)745787, 340044
 無線電通訊：1500 傳呼 223439
 E-mail :rewat@www.huso.buu.ac.th

研究結果のまとめ

拝啓

貴社にはまずまずご清栄のことと存じます。さて、この度、アンケートにご協力いただいた「レームチャバンとマーブタプット工業団地での外国人の生活」の研究結果が出ましたのでつぎのようにご報告いたします。

一般情報：まずほとんどの人が既婚で、コンドミニウム、アパートまたはホテルに住んでおり、隣人は外国人が多いです。隣人とはときどき挨拶をする程度です。生活や財産についてはまあまあ安全~安全と感じています。緊急又は事故に遭った場合、どうしたらいいかという情報を少ししか持っていません。

仕事：ほとんどの人がマネジャーをしています。その次に多いのはエンジニアをしています。一週間の勤務時間は少なくとも48時間です。

日常生活：ほとんどの人は近所のスーパーマーケットで日用品を買います。暇なとき、一番よくすることはスポーツです。時間があるとき、タイ北部へ遊びに行く人が多いです。又、現状の経済から影響を受けています。

コミュニケーション：タイ語はほとんどの人が少ししか話せません。読み書きはほとんどできません。仕事では英語を使うことが多いです。自国のニュースや現状はテレビや新聞で情報を集めます。国の家族とは電話で連絡しています。

文化習慣：他国人の同僚に自国の文化習慣について話すことが好きです。よくタイ料理を食べます。タイの儀式に出たことがあります。タイの仏教徒のように寄進したことはなく、又、タイの民族衣装もほとんど着たことがありません。

タイ社会との調和：ある程度タイ社会に調和することができます。タイ国民についての印象はとてもいいです。タイ人の同僚との関係は普通です。ある程度タイの状に関するニュースに興味を持っています。又、タイ文化やタイ国民について強く知りたがっています。

投資と永住：ほとんどの人はタイでの投資や自分の会社設立の予定はありません。法的に障害が多く、タイの土地を買いたくないと思っています。

タイ文化への協調：レームチャバンとマーブタプット工業団地での東洋系外国人でも欧米系外国人でも、どちらもタイ文化に沿って行動しています。タイ文化に沿って行動する度合いが強くなる要素の一番はタイに住んでいる期間です。又、タイ人の同僚との関係やタイの現状に興味があるという要素があれば、よりタイ文化に沿って行動するようになります。

敬具

レーワット・セーンスリヨン

電話 (+6638) 745900 内線 2319、2360

ブラパー大学人文社会学部社会科学

Fax. (+6638) 745787、390355 Page 1500 call 22343

セーンスック、チョンブリー県 20131

E-mail rewat@www.huso.buu.ac.th